

ПРЕМ'ЄР КАНАДИ ПЕРЕПРОШУЄ ЗА ІНТЕРНУВАННЯ

Торонто. — Тижневик „Новий Шлях” інформує, що прем'єр Канади Брайан Малруні, звертаючись до італійсько-канадського зібрання 4-го листопада, заявив: „В імені уряду і громадян Канади я висловлюю повне і недовозначне перепрошення за заподіяні кривди нашим канадським громадянам італійського роду під час Другої світової війни”, називаючи це „брутальною несправедливістю”.

Він також в цій категорії громадян назвав канадців українського, китайського і жидівського роду.

Присутній під час про-

голошення цієї декларації представник Президії КУК, адвокат Ігор Бардин, поградулював з того приводу прем'єрові Канади, пригадуючи йому, що найдовше інтернованими ще під час Першої світової війни були українці-канадці, якого факту до цього часу не визнано, ані не признано жодного відшкодування потерпілим.

Прем'єр Канади був свідомий того факту, і ця справа мала бути предметом зустрічі прем'єра Канади з представниками Конгресу України Канади 13-го листопада в Едмонтоні.

Вимагають звільнення Я. Демидаса

Тернопіль (УНІАР). — Тут у неділю, 11-го листопада, з ініціативи демократичних організацій відбувся мітинг на тему захисту прав людини. В акції взяли участь народні депутати України і СССР, які виступили за негайне звільнення з ув'язнення голови Обласного Комітету захисту УГКЦ Ярослава Демидаса.

Викрадення і арешт Я. Демидаса здійснені без жодних підстав, тому учасники мітингу уважали, що спробою розпочати нову хвилю репресій в Західній Україні.

Поряд з вимогою припинити переслідування громадян з політичних причин, учасники мітингу вимагали деполітизації правоохоронних органів та узгодження їхніх дій з владою на місцях. Були заклики до створення загонів громадянської самооборони.

Як повідомив кореспондент УНІАР Іван Дмитрик, подібні мітинги з участю багатьох тисяч людей відбулися в інших населених пунктах області. Від 10-го листопада триває пікетування численною громадою

УГКЦ будинку тернопільської обласної прокуратури з вимогою звільнити Я. Демидаса, який 6-го листопада оголосив голодівку і тримає її дотепер. Громадськість Тернопільщини не хоче замислитися з фактом арешту релігійного активіста, який виступав як справжній захисник народу і християнської законності і якого тепер утримують у в'язниці Московського району Києва.

Група тернопільчан 12-го листопада виїхала до столиці України для пікетування будинку Верховної Ради, яке й розпочали 13-го листопада, тримаючи гасла: „Негайну волю Ярославу Демидасю!”, „Згиньмо, але не допустимо розправ” і також заклики на захист Степана Хмари, О. Ємця та інших депутатів з Народної Ради, проти яких постане консервативна більшість у Верховній Раді. Народний депутат Лево Горіхівський 13-го листопада зустрівся з Я. Демидасем, який голодував уже восьмий день.

Голова Уряду УНР

виїхав до Європи

Філадельфія (УІБ). — На запрошення представників Уряду УНР та Крайового Об'єднання Прихильників Державного Центру в Англії, голова Уряду УНР в екзилі проф. Іван Самійленко виїхав до Європи і в другій половині листопада відвідає українську грома-

ду в Лондоні та в інших містах Великобританії.

Голова Уряду має також ряд інших урядових справ до поладження в Парижі та Мюнхені. Проф. І. Самійленко повернеться до ЗСА у початкових днях грудня цього року.

Дніпропетровці отримали другу допомогу

С. Бавнд Брук, Н. Дж. (Іван Являк). — Тут Група Сприяння демократичним силам Дніпропетровської області, що діє на терені Бавнд Бруку та Нью Бранзвіку і Українського Села 11-го жовтня відправила чергову допомогу для різних організацій Дніпропетровщини. Цього разу в Україну спрямовано 40 друкарських машинок та три факс-машини на суму 5,600 дол.

Брак друкарської техніки зв'язує руки активістам в обласних і районних центрах України й уповільнює діяльність організацій за відродження рідного народу. Це спонукало Групу Сприяння обрати одну з областей і спрямовувати туди таку апаратуру, як друкарські машинки, комп'ютери, копіювальні машини, факс-машини і всі то члени нашої групи збирають пожертви, виїжджають на фестивалі, базари та інші імпрези, продають відзнаки, різдвяні картки та інформують про ціль допомоги.

Наслідок повідомлення від Рухінформцентру та інших пресових незалежних служб, що наслідки допомоги не заборилися, на Дніпропетровщині активізувала діяльність демократичних організацій. Зокрема почав активно діяти Комітет за Відродження УАПЦ, Рух, ТУМ, УРП, СНУМ, регіональна організація Демократичної Партії, Народ на Партія. Наприкінці, 7-

Члени Групи Сприяння в Українському Селі перед відправою допомоги дніпропетровцям.

го листопада члени усіх згаданих організацій не взяли участі в офіційному святкуванні більшовицького перевороту, а зорганізували альтернативну демонстрацію і мітинг, на які зібрався тисячі людей, а після закінчення мітингу відбувся похід до могили українського історика Дмитра Яворницького, де священики УАПЦ відслужили Панахиду.

На запрошення Товариства Української Мови 12-го листопада до Дніпропетровського приїздила група львівських істориків, які прочитали серію лекцій з історії України. Лекції відбулися в театрі ім. Т. Шевченка та в Будинку Техніки і

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРОМ УКРАЇНИ СТАВ В.ФОКІН

Київ (УНІАР, УПА). — Тут в середу, 14-го листопада, депутати Верховної Ради більшістю голосів обрали на пост голови Ради Міністрів України Вітольда Фокіна, який був заступником Віталія Масола до резигнації останнього.

Як уже повідомлялося, на пост голови Ради Міністрів вже кілька разів висуvalи різних кандидатів, але жоден з них не отримав потрібної кількості голосів. В середу на цей пост вдруге висуvalи кандидатуру В. Фокіна, який раніше також не здобув потрібної кількості голосів, але тепер він був єдиним кандидатом і з 377 присутніх за нього проголосували 332 депутати. Народна Рада не висуvalа свого кандидата.

Кореспондент УНІАР Віктор Федорчук повідомляє, що сесія Верховної Ради проходить у складних умовах. Після десятиденної перерви сесія розпочалася 12-го листопада і в цей день відбулося три демонстрації — дві біля стін Верховної Ради і одна на Хрещатику.

На площі перед будинком Верховної Ради, як уже інформувалося, відбулася демонстрація комуністів з червоними прапорами, організовано навізених з південних областей України. Поряд з ними влаштували несанкціонований мітинг працівники міліції, які вимагали негайного прийняття закону про міліцію та покарання людей, які роззброїли полковника міліції, одя-

(Закінчення на стор. 5-й)

Японська мистецька галерія виставляла картини Л. Гуцалюка

Нью Йорк. — Тут у престижній японській галерії Тоямая, 123 Схід, 57-ма вул., відбулася в часі між 18-м жовтня і 6-м листопада виставка картин нашого відомого українського мистця Любослава Гуцалюка. Виставлено 28 картин, з того багато виконаних останньо в 1990 році.

Про цю виставку були згадки в щоденнику „Нью Йорк Таймс”, у „Вісдек Вейс” та в оголошеннях мистецьких виставок „Нью Йорк Таймс”. В журналі „Франс-Америк” двічі писали про працю Л. Гуцалюка, в тому Фредерік Буша, в журналі з датою 18-24-го жовт-

ня, статтю під наголовком „Гуцалюк між Парижем і Нью Йорком”, в якій сказано, що „після десятилітньої відсутності мистець українського походження Любослав Гуцалюк виставляє знову в Нью Йорку, презентуючи цілу серію олійних картин”. Критик підкреслює, що мистець є урбаністично-конструктивним і у нього головною темою є завжди місто та що він шукає постійно наладнання зв'язку між структурами пейзажу, які є ідеалізовані та дуже оригінальні і ніяк не йдуть на деще сенсацію.

Не менше похвальна рецензія на цю останню виставку Л. Гуцалюка появилася в газеті „Парк Іст”, підписана ініціалами Г. Дж. І. Рецензент пише, що „цей незвичайно талановитий мистець виробив знамениту техніку малювання і його праці захоплюють своєю поетичністю. Його картини Нью Йорку передають таку красу, якої ніхто з нас не очікує від хмарочосів. Але вони з тонким відчуттям мистця перемінюються у барвисті катедри... Хоча мистець має за собою вже 34-річну кар'єру, він підходить до тем своїх картин з молодечою вервою”, — пише далі мистецький критик і тут подає теми деяких виставлених картин з Франції і Іспанії. Закінчується критика виставки ствердженням, що „ці надзвичайні картини мистця треба конче побачити, щоб їх зрозуміти. Його живопис бав і світлих, зарисів часто немов злитих на овиді, додають ще краси до цієї виставки, яку справді варто побачити”.

У французькому журналі „Франс-Америк” рецензія Ф. Буша прикрашена фотографією картини Л. Гуцалюка з 1990 року і відбитком з каталогу „Галері роаль”.

20-ЛІТТЯ ПАРАФІ

Блумінгдейл, Іл. — Святочним бенкетом відзначає тут парафія св. Андрія свято 20-ліття в суботу, 24-го листопада, в аудиторії ім. Івана Трухлого. На бенкеті буде нагороджений громадою меценат д-р Юрій Трухлий за княжий дар 200,000 дол. на будову церкви.

Центр каже „ні” Україні

Москва. — Газета „Ізвестія”, орган Верховної Ради СССР, помістила у числі з 9-го листопада коротку замітку під заголовком: „Хотят отримати статус спостерігачів”.

Йдеться про те, що міністер закордонних справ УСР Анастолій Зленко передав міністрові закордонних справ Франції Роландові Дюма спеціальну ноту-прохання від уряду України, у якій говориться, що Україна має моральне й політичне право стати повноправним членом європейської спільноти і в цьому характері брати участь в Паризькій конференції сингаторів угод про безпеку і співробітництво в Європі.

Ноту міністра Зленко підтримало представництво Української ССР до Організації Об'єднаних Націй, яке розіслав листи міністерства закордонних справ України усім членським державам згаданої спільноти і висловлює надію, що прохання України буде позитивно розглянуто.

Дипломатичне потягнення України — це наслідок декларації про суверенітет республіки, яка була прийнята більшістю голосів депутатів Верховної Ради Української ССР в липні цього року. В декларації говориться, що Українська ССР вважає себе повним партнером в міжнародних справах і бажає брати участь у всіх інших європейських структурах, — пише згадана газета.

Автор замітки А. Шальнев, кореспондент „Ізвестій” в Нью Йорку від себе додає, що А. Зленко сказав йому, що справа спостерігача для України на Паризькій конференції була предметом розмов з Москвою. Оцінюючи інформацію отриману в кулуарах ООН, переговори київських представників з Москвою закінчилися фіаском. Москва дала до розуміння, що вона не готова підтримувати аспірації України, скеровані на розширення зв'язків Української ССР на міжнародному форумі, в тому числі також на згаданій конференції в Парижі. Після того, Україна звернулася безпосередньо в Париж і просила поставити її прохання на вирішення відповідних комісій.

На запитання кореспондента чи міністер Зленко вірить у позитивне подолання, останній відповів: „Залишилося мало часу, але ми питання поставили і будемо ставити в майбутньому, бо таке право нам належить”.

Депутати В. Бедь і О. Нечипоренко виступлять в Нью Йорку

Нью Йорк. — Заходами Карпатського Союзу, Об'єднання Закарпатських Українців, при співпраці з Комітетом Об'єднаних Українсько-Американських Організацій, тут у п'ятницю, 16-го листопада, о год. 6-й вечора в залі Дому ОУВФ 136 Друга аве., відбудеться громадська зустріч з двома депутатами Верховної Ради

України, членами Руху, представниками Закарпатської і Київської областей — Віктором Бедьом і Олександром Нечипоренком.

Депутат В. Бедь, учасник гололітків студентів в Києві та О. Нечипоренко поділяться з громадянством найновішими інформаціями з України. Датою 5 дол. від особи.

Р. Рудницький концертуватиме в Україні

Нью Йорк. — Піаніст-віртуоз Роман Рудницький, тепер професор музики Стейтського університету в Янгтавіні, Огайо, отримав офіційне запрошення від Спілки Композиторів України за підписом голови Микрослава Скорика на вісім концертів у супроводі оркестру у грудні цього року. Весною наступного року він концертуватиме у Києві.

Р. Рудницький востаннє концертував в Англії.

Отримано вістку, що в Україні приготується присвячення одного тижня творчості батька Романа, Антона Рудницького, який саме 15 років тому помер в Америці, залишивши багату музичну творчість.

У СВІТІ

РАДА МІНІСТРІВ СССР і президент СССР Михайло Горбачов також одобрили і привітали ініціативу марокканського монарха Гассана, який пропонує скликати в Тунісі панарабську конференцію, темою якої мала б бути виключно справа конфлікту на Близькому Сході і поладження спорів мирними засобами. Про позитивну поставу СССР до цієї справи повідомив кореспондент секретар президента М. Горбачова, Віталій Ігнатенко. „Всяка ініціатива, яка ставить своєю ціллю поладження конфлікту мирним способом, буде розглядатися нами, як позитивний крок”, — заявив Ігнатенко.

АГЕНТСТВО АССОШІЕТЕД Пресс і советське ТАСС повідомили, що керівником відділу інформації при міністерстві закордонних справ СССР буде скоро найменований Віталій Чуркін, який замінить на цьому пості 58-річного Геннадія Герасімова. Останній буде назначений амбасадором СССР до якоїсь європейської країни. В повідомленні ТАСС говориться, що Чуркін незабаром перейме свою нову функцію і стане корисним співробітником міністерства і міністра Едуарда А. Шеварднадзе. Чуркін — один із здібних молодих дипломатів, який на 38-му році життя вже позначився численними корисними ініціативами, — каже ТАСС. Чуркін працював якийсь час в амбасаді СССР у Вашингтоні і добре володіє англійською мовою.

У ВІВТОРОК, 13-ГО ЛИСТОПАДА, міністер закордонних справ СССР Едуард Шеварднадзе прийняв в Кремлі делегацію Північно-Атлантичного Оборонного Союзу (НАТО), очолювану головокомандуючим військами НАТО американським генералом Джаном Галвином. Під час розмов обидві сторони заторкнули питання майбутнього НАТО і Варшавського Пакту. Останній, до речі, і так розпадається, а звільнені від комуністичних впливів колишні сателіти країн, зокрема Мадящина, Чехо-Словаччина, Польща та інші тільки чекають нагоди, щоб вийти з тієї мілітарної організації.

ГАЗЕТА „ВЕЧЕРНЯЯ ПРАГА” повідомила, що колишній прем'єр-міністер Чехо-Словаччини Богуслав Гінопек, який 17 років займав цей пост в комуністичному уряді, стане незабаром перед судом і відповідатиме за злочини, які відбувалися під час його урядування. Комуністи в Чехо-Словаччині мають виняткову щастя, бо тамошні суди визначають для них майже символічні вирoki тільки для того, щоб показати спільноті, що уряд комуністів був злочинним.

М. ГОРБАЧОВ ПЕРЕДБАЧАЄ КРОВОПРОЛИТТЯ У ВИПАДКУ РОЗПАДУ ІМПЕРІЇ

Москва. — Пресові агента, зокрема Ассошіейтед Пресс і советське ТАСС інформують, що генеральний секретар ЦК КПСС і президент СССР з диктаторськими повноваженнями Михайло Горбачов, виступаючи перед військовиками, які були обрані депутатами до Верховних, обласних і районних рад виразно і недвозначно натякає, що у випадку розпаду імперії на територіїм обшари Советського Союзу може відбутися велике кровопролиття міри якого навіть не можна ще сьогодні визначити.

Союзний договір, на його думку, який передбачає добровільне об'єднання суверенних республік, є, як каже М. Горбачов, останньою можливістю зберегти нормальну форму правління і поправити економічний стан „батьківщини”. Очевидно, під „батьківщиною” М. Горбачов розуміє комуністично-московську імперію, яка за останніх 70 років вимордувала понад 40 мільйонів, в більшості з-поміж поневолених Московською народів. Чи може при розпаді цієї кровавої і диявольської імперії, як говорив свого часу президент Роналд Реген, загинути більше, — запитують політичні аналітики і знавці підсоветської проблематики.

„Говорячи звичайною волярською мовою, — сказав Горбачов, — Союз суверенних республік — остання лінія оборони, за якою вже видніє обрій повного розпаду”.

Повідомлення з Москви має суперечливий характер. Кореспондент газети „Вашингтон Пост” Майкл Диббс пише, наприклад, що Горбачов погодився на формування „коаліційного” уряду, з включенням до нього міністрів з Російської федерації, але в інших повідомленнях говориться, що із зустрічі Бориса Єльцина з М. Горбачовим, яка відбулася в неділю, 11-го листопада, нічого не вийшло і вони фактично не досягнули бажаної цілі. Знову ж кореспондент газети „Нью Йорк Таймс” Френсіс Клайнс

пише, що президент РСФСР Б. Єльцин домагався таких ключевих постів, як прем'єр-міністер і міністра оборони СССР, але є мало правдоподібним, щоб Горбачов погодився відсунути від влади впливових Ніколая І. Рижкова і маршала Дімітрія Язова, які тепер займають ці пости.

Советське агентство ТАСС подає дуже сумні інформації про ці справи і каже, що виглядає дуже неправдоподібною така „коаліція”, яка не матиме світлої майбутності. Зрештою, — каже далі ТАСС, — президент СССР М. Горбачов вже виразно займає становище до союзного договору суверенних республік в оновленому СССР, до збройних сил, фінансів, національних добрих тощо. Відповідаючи на запитання одного із старшан армії Горбачов заявив, що вважає усі три Балтійські республіки складовою частиною советської території і підкреслив, що всі закони прийняті там не вважаються дійсними.

От так менш-більш вигадатиме „оновлений” СССР в майбутньому.

Здається більш ясно М. Горбачов не мі сказати ті, які вважають його реформатором СССР повинні позбутися шкідливих ілюзій і поставити його на рівні всіх інших советських імперіалістів, які досі керували імперією, — заявили розумніші аналітики, серед яких є чимало прихильників свободоловної концепції для Прибалтики. ТАСС також інформують, що президент СССР є противником всякої спекуляції про державний переворот з допомогою збройних сил СССР. Чимало військовиків, очевидно російських імперіалістів, закликали Горбачова покінути з „багатовладдям” і забезпечити пошанування всесоюзного законодавства.

Виглядає, кажуть спостерігачі, що на горизонт висувається новий альянс, але не між Єльцином і Горбачовим, а між Горбачовим і армією.

В АМЕРИЦІ

ПЕРЕД ВИБОРАМИ, що відбулися у перший вівторок листопада, посадник міста Нью Йорку Дейвід Дінкінс запропонував свій план поборовання злочинності. Цей план вимагає однак допомоги у висоті 1,8 дол. дол., щоб перевести відповідні заходи. Як тепер показується, цей план за яким мали на вулицях Нью Йорку поводитися сотні додаткових поліціянтів, треба відложити принаймні на рік тому, що Д. Дінкінс не має підтримки стейтських чинників у Олбані.

ДОСЛІДНИКИ НЕДУГИ АІДС вже перед шести місяцями відкрили, що лікування стероїдними гормонами запалення легенів, які звичайно є у вхорих на АІДС смертельними для них дуже добрі вислди. Однак вістку про це дослідники стримали і подали до загального відома щойно тепер, бо хотіли щоб вперше їхні вислди були опубліковані в медичному журналі, так як інші нові лікування в ділянці медицини. Це однак викликало загальне обурення тому, що можна було за цей час рятувати життя багатьох пацієнтів.

ПІДСТАРШИНА АМЕРИКАНСЬКОЇ Крайової гвардії, який відслужив вже в ній шість років, а тепер покликаний до служби в Бельгії проти Іраку, подав до суду зажалення, що Президент не має права сам започатковувати воєнні дії, а це повинен зробити Конгрес. Справа опинилася тепер в суді і це буде перший випадок, що хтось поставив під сумнів правильність дії президента Джорджа Буша відносно конфлікту в Перській затоці.

ГРУПА КОНСЕРВАТИВНИХ республіканців здобула більшість важливих постів в Сенаті й це є в більшості молоді члени Республіканської партії.

ЦЕРКВА ОБ'ЄДНАННЯ під проводом Сан Мюна Мун, яка діє на терені ЗСА, поширила тепер свої зацікавлення на есентуальних прихильників з терену СССР. Кілька соток студентів або абсолютних вищих шкіл і СССР приїжджають тепер на „перевішкі” до ЗСА з тим, що Церква Об'єднання оплачує їхню подорож та перебування в Америці. Як відомо, в квітні С.М. Мун відвідував Михайла Горбачова і заявив готовість допомогти економічній та політичній перебудові. Досі тут перебували вже три більші групи студентів із СССР, як гості С.М. Мун.

ЗАПУЩЕНИЙ НЕДАВНО з Кейп Канаверала на Флориді військовий сателіт наглядатиме за рухами військ і військовою індустрією в Іраку. Керівники бази на Флориді відмовилися від всяких коментарів і взагалі від розмов з кореспондентами на тему запуску сателіта, що його в орбіту викинула ракета „Титан-4”. Цивільні спеціалісти однак думають, що сателіт має за завдання допомогти військовому командуванню ЗСА і альянтів зібрати якнайбільше інформації про розподілення і рухи військ іракського диктатора Саддама Гуссейна.

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 U.N.A. (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашингтоні: (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send address changes to:

Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік \$40.00 на півроку — \$22.00 на 3 місяці — \$12.00
Для членів УНСОУ \$15.00 річно. За кожну зміну адреси — \$1.00
Немає money orders, виставляти на: Svoboda

Статті, дописи, підписи авторами, не мають відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потрібні виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незадоволені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Нова роль монарха

Люди в Америці зацікавлені подіями в обширі Перської затоки і стурбовані можливістю загину тисяч чоловіків і жінок на пустелі Савдійської Аравії. Українці з натугою стежать за подіями в Україні і шукають за вістками про Україну у міжнародній пресі. Але світ великий і діються в ньому деякі дійсно цікаві речі. У минулу неділю була інтронізація 125-го з черги імператора Японії. З'їхалися на цю парадну достойники з 158-ми країн, — Великобританію репрезентував наступник престолу князь Чарльз, Америку — віцепрезидент Дан Квейл. 2,500 осіб — японців і чужинців — були безпосередніми учасниками офіційної частини церемонії. Цікаве у тому церемоніалі — як то сполучено у ньому заохочення японців у своїй народній традиції поруч із найбільш модернізацією техніки.

Японія — конституційна монархія. Японські історики вираховують існування теперішньої династії від 7-го сторіччя перед народженням Христа. В особі монарха вбачали божеську персоніфікацію. Переможець Японії у Другій світовій війні ген. Дагнес МекАртур продуктивав Японії таку нову Конституцію, в якій обміняв імператора з його ніби божеського походження та обмежив роль до суто-репрезентативних церемоніальних функцій. Але існування в Японії монархії так глибоко врізалося у світогляд японців, що МекАртур мудро залишив той монархічний устрій. Монарх у Японії став символом влади. Трагічним у наслідках для Японії виявився її підступний наскок японського летунства на зосереджену у Перл Гарборі американську морську флоту 7-го грудня 1941 року. Велетенський промисловий потенціал Америки дозволив їй виграти війну на обох фронтах, при чому Японія потерпіла, як єдина дотепер країна у світі — держава атомових атак на міста Нагасакі й Гірошіму. Як Німеччина в Європі, так і Японія на Далекому Сході зуміли відбудуватися з руїн і стати найбагатшими країнами у світі. Сьогодні Америка має великий кліпот від залуви японським крамом, головню автомобілями американського вільного ринку. Але МекАртур не міг передбачити, що Америці буде потрібна японська збройна сила. Її обмежено в конституції до ролі служби безпеки на внутрішньому фронті, у власній країні. З лекції Другої світової війни японці винесли прикличму мудрості: ніколи не висилати своє військо поза межі країни. Тому заходи американської дипломатії, щоби приєднати Японію до міжнародної військової коаліції на пустелі Савдійської Аравії скінчилися повною невдачею. Японія погодилася покрити частинно кошти американської збройної сили в Савдійській Аравії, але на тому кінець.

Насправжня сила Японії (частинно і Німеччини) не у збройній силі і не в умінні двигнути на вершині рідний промисел, а у вродженій вдачі японської людини. Подиву гідна робота, зорганізованість, ініціативність і солідарність поруч із вічною готовістю принести особисту жертву задля добра батьківщини. Це та магічна сила, яка дозволила японцям (і німцям) після воєнної прогрі, після беззастережної капітуляції, піднятися з упадку і здобути назад одно з передових міст в колі народів світу.

Це не значить, що в Японії 100-відсоткова єдність і згода. Церемонію інтронізації Акігіто стерегла змобілізована поліція. Все одно около 2,000 японців влаштували одночасно демонстрацію проти установи монархії і проти нового монарха. Це лівих поглядів люди та жменя республіканців-антикомуністів. Вони викрикували і поліція дозволила їм кричати та демонструвати. Ніяких арештів і тим паче ніяких жертв у людей не було.

Був час, коли після прогрі війни проти червоної Москви перестала існувати Українська Народна Республіка, табір українських монархістів (гетьманців) зацікавив дебати: республіка чи монархія. Та не в устрої справа, а в людях на вершині влади і у вдачі народу, з якого ті люди виводяться.

Наглядною нестачею теперішнього офіційного українського політикуму на Україні є своєрідні „ножиці“ між його декларативною і практичною дієвстю, тобто між проголошеними текстами і постулатами поодиноких декларцій, законів та постанов і їхнім фактичним здійсненням. Так, наприклад, дотепер, попри всю широту, хоч короткотривалу сворію громадськості з приводу схвалення Верховною Радою декларації про державний суверенітет України 16-го липня 1990 року та її безсумнівну політичну вагомість, проголошення цього акту властиво не вишло поза суто декларативні параметри. Причина цього, очевидно, не в змісті оформленні декларації, а в відсутності, чи просто браку певних правополітичних механізмів, приставлених до самого документу, які мали б здійснити задекларовану суверенність. Ця декларативність, без конкретної для її проведення правної виконавчої інструменталістики, притаманна й іншим державотворчим актам нашого сьогодення, що часто й складається на їхню недостатність, а то й невідповідність.

Це стосується, наприклад, також закону про економічну самостійність Української ССР з 2-го серпня 1990 року, документу, що вельми важливого, що його треба й поставити якраз поруч із Декларацією про державний суверенітет. Ад-

Верховна Рада СРСР 19-го жовтня 1990 року схвалила „Основні напрями щодо стабілізації народногосподарства і переходу до ринку“. „Основні напрями“ накреслили лише загальні принципи, на основі яких щойно буде здійснюватися програма.

Не виходячи докладно в кожній із згаданих принципів (гляди „Чи 500 днів до капіталізму в СРСР“, „Свобода“ з 17-го жовтня 1990 р.), спробую тут подати кілька думок, які можливо очікуватиме уряд СРСР у здійсненні „Основних напрямів“. Перехід з насильної системи на демократичну — тяжкий, навіть за сприятливих умов, і тяжко повірити, щоб далось це зробити директивами згори.

Ментальність народу СРСР не ґрунтується на звичайному доброму глузді. Його думання не логічне, організоване, методичне; часто емоції беруть верх. Дисципліна, дієвість, ефективність і працьовитість не є прикметами звичайного громадянина. Його не цікавить вирізняються, турбуватися, робити угоди і нагромаджувати матеріальні добра. Советський громадянин є заздрисний за тих, які пробують вирізнятися і змагаються до покращання свого життя. Він позначається непрактичністю і хиґмерним ставленням до праці.

Економісти і політики обанувачують команду економію і насильну центральну контролю у тво-

Розмовляємо зі студентами. Вони — із київських шкіл та університетів, а теж із цілої України: Львова, Тернополя, Івано-Франківського, Волині, Донецького, навіть українські студенти із далекого Сибіру й інших частин СРСР. Багато голодують вже кілька днів. Деякі вже опинилися у шпиталі, але студенти не здаються. Число голодуючих щодня зростає, а число їхніх прихильників досягає вже десятків тисяч. Спершу вони зустрілися із

Олександр Серафим „ВОВЧИ ЯМИ“ НА ДОРОЗІ

А. Каміньський

ДЕЩО ПРО „НОЖИЦІ“ МІЖ ДЕКЛАРАТИВНІСТЮ І ДІЄВІСТЮ

же цей Закон мав би творити економічні передумови для здійснення і функціонування проголошеної Декларації суверенності. Але цей документ теж не менш чисто декларативний і практично недієвий, як і сама Декларація. Він теж не має дієвих законодавчих і адміністративних механізмів й інструментів для здійснення економічної самостійності, без якої не може бути мови про політичну суверенність і суверенність взагалі.

Ба більше: закон про міністерства і державні комітети Української ССР, схвалений 3-го вересня 1990 року, — є якраз заперечення економічної самостійності України і перекреслює практично закон з 3-го серпня. Законодавчий акт з 3-го вересня залишає, наприклад, всі головні, основні галузі народного господарства України, такі як енергетика (включно з ядерною), чорна металургія, хімічна промисловість, машинобудування і приладобудування та інші в руках імперського центру в Москві. І так, не зважаючи на це, що Україна веде переду приладобудування, засобів автоматизації і систем управління, такого міністер

ства у Києві немає, але воно є у Москві. Так само в Москві, а не в Києві, знаходиться Міністерство сільськогосподарського машинобудування, якому підлягають і Харківський тракторний завод і всі комбайнові, сіяльні та інші заводи сільськогосподарського машинобудування.

Зрештою, не таємниця, що сьогодні 95 відс. усіх заводів і підприємств належать всесоюзним міністерствам і „главкам“ у Москві, які розпоряджуються ними самовільно, доки-таторськи, навіть не консультуючись з Києвом. І попри все базикація Горбачова і його команди про „оновлення федерацію“, децентралізацію і поширення прав республік, такий колоніальний стан України (як й інших республік) постійно закріплюється відповідними всесоюзними законодавчими і адміністративними актами. Так, наприклад, Указ Горбачова з 29-го липня 1990 року, „Про взаємодію союзних і республіканських органів у фінансово-кредитних питаннях в період підготовки нового Союзного договору“ забороняє взагалі приймати будь-які законодавчі акти „які руйнували б фінансову та

банківську систему, що складалася дотепер“. А ще раніший всесоюзний закон „про права, обов'язки і відповідальність державних податкових інспекцій“ надав Міністерству фінансів (Мінфін) СРСР право скасовувати рішення відповідних міністерств союзних і автономних республік. Тобто практично віддав фінансово-податкову і кредитно-банківську політику в руки Москви.

Як на практиці виглядає ця політика у відношенні до України, в якому закріплено-колоніальний стан вона тримає Україну, свідать хоча б такі показники: Україна для Москви найбільший відсоток від оборотного податку на суму 7.8 млрд карб., в той час, коли, для порівняння, Російська Федерація відрахує для центру на 10 відс. менше, ніж УССР, хоч її територія у 28 разів більша за площу України і завдяки своїм природним й іншим економічним ресурсам вона вважається найбагатшою республікою в Союзі. До речі, прибалтійські і середньоазійські республіки не сплачують податку від обороту взагалі. А притому, наприклад, за даними з 1988 року, загальний обсяг роздрібноготороварообороту державної і кооперативної торгівлі (на особу) внісся на Україну 1,213 карб., в той час як в РСФСР — 1,408, а по цілому СРСР — 1,282 карб.

Закінчення буде.

Олександр Серафим

„ВОВЧИ ЯМИ“ НА ДОРОЗІ ДО РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ В СРСР

ренні послушного, пасивного робочого ринку, який позначається безділлям у праці, низькоякісною працею, відхиленням від обов'язків, відсутністю, низьким рівнем духу і алькоголізмом. Цинізм і справжнє шахрайство проникають у цілу систему. Керівники промислу і місцеві партійні пости постійно обманюють своїх зверників, звітуючи про успіхи виробництва. Советський громадянин не любить ризикувати — він консервативний і обережний. Можливість безробіття стає жахом, бо в суспільстві мало досвіду і сили йому протидіяти. За державними даними, приблизно три мільйони людей втратили працю між 1985-1989 роками. Передбачають, що до кінця цього сторіччя без праці опиняться ще додаткові 15 мільйонів.

Народні маси очікують впровадження змін згоди. Вони не розуміють, що справжня демократія і дійсні економічні зміни повинні прийти знизу, як і теж протиставляється ідеї, що їм самим треба буде змінитися. Трансакція пролажу великих державних підприємств приватним особам проходить не з великими труднощами. Більшість громадян СРСР не має жодного поняття про біржу, про власність шерів і т.п. Між

іншим, заснування біржі з елементарними транзакціями передбачається аж в 1992 році. Крім цього, громадяни в загальному не спроможні на інвестування. Їхньою першою турботою є закуп харчів і одягу. Держжава мусить в якійсь спосіб допомогти громадянам — безвідсотковими довгочасними авансами або позичками. Пов'язане з приватною власністю є також питання права працівників. Хто буде членами правління підприємств — який голос дати працівникам у веденні підприємства? Відповідь на це питання буде мати вплив на допущення професіоналістів до керівництва підприємств.

Відкид візьмуться кадри фахівців? Чи далі члени партії будуть ними, яких ще є біля 18 мільйонів і які обороняють свої позиції. До кого може звернутися підприємство за допомогою. Протягом 70 років диктатура поборювала філософію незалежності. В ССР не має ще початків демократичного способу думання і розв'язування проблем. До цього дійде за часом, якщо дозволять і виплекають індивідуальні ініціативи. Багато легше щось змінити, якщо загал розуміє пропонувані зміни. Багато часу і виховання буде потрібно, щоб загал зрозу-

мів і повірив, що пропонувані зміни будуть кращими. Із занепадом теперішнього життєвого стандарту, загальна громадська порівнює перебудову з занепадом життєвого рівня, а не його покращанням. Дотепер в СРСР була повна опора на Комуністичну партію і на статус в партії, а не на ефективність завідувачів.

Це інше питання, пов'язане з приватною власністю. Хто, і в який спосіб встановити ринкову вартість цих підприємств? Як буде на них запотребування? Яку роль будуть грати республіки в цих справах? Знаємо з досвіду Польщі, що нові приватні власники замість знижувати ціни, вводити товари і вводити покращання, натомість підвищують ціни, щоб швидше розбагатіти. Така акція має вплив на попит консумента і з тим на прибутковість капіталу, але може спричинити безробіття. Багато советських працівників вимагає більше активності, більше товарів, але вони одночасно протестують проти пропозицій вільних цін і проти знесення субсидій.

Мільйони громадян ССР широким чином вірять у вільний ринок. Вони побоюються, що їх обманять і перехитрять. Заробіток — у їхньому розумінні, — неморальний. У такій ситуації, пропонувані зміни дуже довго і повільно переводитимуться у життя.

КУТОК БРАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Різдвяні побажання до українців у війську

Уже четвертий рік під-ряд УНСОУ веде акцію розіслання різдвянословоточних побажань до українців, які служать в американському і канадському війську. Ця акція була успішною і тому повторюємо її знов цього року. Про збірку привітань і адрес будуть поміщені оголошення у „Свободі“ та „Українському Тижневику“.

Ми знаємо, що українці служать в американських і канадських збройних силах, чи то в активній службі на Близькому Сході, на базах армії, морської піхоти, летунства, прибережної сторожі, на воєнних кораблях, в амбасадах, а у випадку канадських збройних сил, зберігають мир між ворогуючими військами на Близькому Сході.

Знаємо, що наші військовики будуть вдячні за ці побажання, де вони не були б у світі.

Український Народний Союз „закликає всіх читачів прислати імена і прізвища осіб, які служать своїй країні.“

УНСОУ вишле їм 10-го грудня різдвянословоточні побажання, якщо отримає відповідну анкету з нашого оголошення про цю акцію. Можна також слати без анкет дані: рангу, ім'я і прізвища та військову адресу. Лист слід адресувати до: Fraternal Activities Coordinator, Ukrainian National Association, 30 Montgomery Str. 3rd fl., Jersey City, N.J. 07302.

Андрій Воробець координатор

З ЛІСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРОХАННЯ З УКРАЇНИ

Слава Ісусу Христу! Дорогі брати і сестри з Канади.

Я Рибак Ксенія Степанівна, 1942 року народження, з України, Львівської області, Золочівського району, село Розварія. Село наше маленьке—150 сімей. Була в нашому селі церква і згоріла в 1959 році, лишився один попел, тепер ми будую нову велику церкву.

Хата в хату збираємо гроші, по черзі ходимо до роботи, хочемо закінчити церк-

ву і треба нам всього дуже багато, а село бідне, нічого не маємо тільки голі стіни.

Дорогі брати і сестри! Ми всі Вас дуже просимо пригорніться хоча трошки до нашої церкви чим зможете, якщо є в Вас можливість. Не гнівайтесь, не відкажіть нам в нашій просьбі. А як всього потрібно багато. Наша церква св. Ілія.

Зістаньте з Богом, з повагою до вас, Ксенія.

Л. Конєв

Ось вітер виступає з прапорами

Вже чорні хмари ходять над полями,
Окраєць сонця погасає ніч,
І нам не змисти криком чи сльозами
Ті чорні тіні з близни обиди.

Хода несмія і несміти коні,
І невідомі наші козаки —
Ніхто вам не запалець у долоні,
Ніхто не кине з неба вам зірки.

Щасливі, жартівливі і робочі,
Умільці звеселити цілий світ,
Чому не світять ваші сині очі
В безмежжя нехороших орбіт?

Де ваша слава, ваша Україна?
Де ваша сила і колюща мрія? —
Неважко здолати злодійку зміна?
Хіба всю воду випив сушави?

Дощами, хмарами, щедрими дощами
Полійте землю, де трава-полінь:
Деревами й зеленими кущами
Хай проростає мертвий шар долин...

Ось вітер виступає з прапорами
І синьо-золотавий мирний світ
Смиється над миким разом з нами,
Долаючи тривоги давніх літ.

Передруковано з газети „Промінь“, Кривий Ріг.

Любомир С. Овчарук

БУРЯ НАД КИЄВОМ

СТУДЕНТСЬКА СТИХІЯ В ЖОВТНІ 1990

— СВІДЧЕННЯ ОЧЕВИДЦІВ.

У Києві панувало лагідне й тепле „бабине літо“, а осінні каштани золотили в теплом жовтневому сонці на старинних київських бульварах. Але, коли ми приземлилися на Бориспільський аеропорт, то Київ зустріч нас грізно бурю, якої наша столиця не бачила ще з 1918 року...

Ще в Америці ми чули про якусь студентську голодушку, але аж ніяк не сподівалися цього, що нас чекало. Вже на летишці, коли ми прибули ввечері 14-го листопада, сказали нам: йдіть до „наметного містечка“ на Площі Незалежності! Ми зараз же туди пішли, як лиш приїхали до гостиниці Дніпро. Площа Незалежності (офіційно — це Площа Жовтневої Революції) зараз же коло Дніпра. На площі чекала нас несподіванка: тут застали ми неменьку голодуючих заперкених студентів-революціонерів, які ми сподівалися, а ціле упорядковане „містечко“ з наметів, зі своєю санітарною службою, службою безпеки, духовною опікою... і тисячі, тисячі студентів і школярів. Містечко зайняло цілу південну сторону велетенської площі, під самою статуєю Леніна, мов клепушки з нього. Перед містечком — безперервний мітинг (як тепер в Україні називають відкриті громадські зібрання), промовляють різні особи, а багатотисячна юрба слухає, викрикує, агітує. Всюди — синьо-жовті прапори, взагалі — синьо-жовтим — прикрашені люди. Атмосфера революційна, напружена. Голодуючі, з білими опасками на чолах, розмовляють із людьми, які прийшли їх відвідати й підтримати.

Розмовляємо зі студентами. Вони — із київських шкіл та університетів, а теж із цілої України: Львова, Тернополя, Івано-Франківського, Волині, Донецького, навіть українські студенти із далекого Сибіру й інших частин СРСР. Багато голодують вже кілька днів. Деякі вже опинилися у шпиталі, але студенти не здаються. Число голодуючих щодня зростає, а число їхніх прихильників досягає вже десятків тисяч. Спершу вони зустрілися із

великою ворожістю з боку російського населення Києва: ветерани показували їм дулі, а перепукки кричали на них, чому вони не збирають бараболі, а бавляться в політику... Навіть був інцидент, коли їм принесли затруєну воду і декілька з голодуючих студентів опинилися в шпиталі. Але останніми днями опінія населення обернулася в їхню користь. Більшість людей приходить підтримувати їх на дулі, а не з ними сваритися.

Може це тому, що люди розуміють, які чисті і неогоїщені мотиви і цілі акції студентів. Не голодують вони за якісь самолюбні речі, а за всеукраїнські, всереспубліканські цілі: вони вимагають уступлення прем'єр-міністра комуніста Масола, розслідування нових виборів Верховної Ради в 1991 році, складання майна Компартії народолов, відбудовання військової служби лиш у рамках української республіки, і відмовлення підписання нового союзного договору — поки не буде прийнята конституція незалежної України. Одним словом — студенти голодують за вільну державу, за добро і права цілого українського народу.

В очах молодих революціонерів бачимо чистий, молодечий запал і віру в свої сили: „Ми виграємо, ми переможемо, ми здобудемо своє!“ Розмовляємо з ними: ось молодечка, 17-літня студентка, Наталка. Питаємо її, чи вона пам'ятає ті дні. „О так! Це найважливіша річ, що сталася у моєму житті! Наше життя було таке порожнє, таке без мети, без надії! Ми знали лиш алкоголь і секс і не мали майбуття. Тепер — наше життя сповнене, ми можемо надіятися, у нас мрії! Ми боремося за Україну! Інша дівчина, її приятелька, яка навіть слова не вміє по-українському, каже: „Я й не знала донедавна, що я українка, а я — з козацького роду! Я тепер знаю, хто я, для чого живу...“ Ось це наші діти, це наш цвіт, це майбутнє нашого народу...

Довідуємося, що на завтра (понеділок, 15-го жовтня) проголошено студентський страйк і велику маніфестацію. Організатори планують послати натиск на Верховну Раду, щоб вкінці примусити до реакції на ді студентів.

У понеділок уже від ранку починають збиратися на

Хрещатику студенти й школярі. Хрещатик і вулиця Кірова замкнені, починають формуватися колонії демонстрантів. Всюди маси поліції й міліції. Перед Верховною Радою міліція стоїть плече-в-плече п'ятьма рядами. Підходжу до них, розмовляю. Вони не лиш з Києва, а і з доволішніх міст: Вінниці, Житомира, Полтави... Говорю із одним з них, таким кременем козарлогою з Черкаса, кажу йому, що я з Америки і наївно питаю: „А що це ви тут робите?“. „Ну“, каже він, „сторожимо“. „А що ж це ви сторожите?“. „Та... наш уряд“. „А від кого ж ви його сторожите?“. „Та від тих демонстрантів...“. „О — питаю від тих там дітей?“. „Так, так“, зникнові він, „від тих дітей“... „А вам не дивно, що ви мусите власний уряд від власних дітей хоронити?“. „Ой, дивно, воно, дивно“, — признає він, а інші міліціанти навколо потакували. А вже, як я відходив від нього, то він викрикував за мною на цілу вулицю: „Прийжджайте знову! На другий раз, то я вже буду по другому боїти“!

Але глибоко в парку бачимо ми й не таких доброзичливих поліцаїв: там і загони ОМОН (яких всі звуть „собаками“) і карні батальйони, і інші до зубів озброєні шок-бригади. Скільки їх? Казали, тисячі. Одного із нашої групи, який підійшов до них зблизьку із відео-камерою, омонівці побили й забрали йому тасьму. Але — „ніхто нічого не бачив, ніхто нічого не знає“...

Коло одинадцяті, під звуки барабанів, починають надходити колонії демонстрантів. Скільки їх? Офіційно казали 50,000, але я думаю, що всіх разом нас мусило бути яких 200,000 (рахуючи за геометричною методою). В колонах студентів, школярів середніх шкіл, а теж безліч кадетів в односторонніх із різних військових шкіл. В очі головню кидаються молоді моряки із школи річкової флотії. Ідуть дисципліновано. По обох боках „живі ланцюги“ із демонстрантів, які відсувають публіку, яка десятками тисяч стоїть на тротуарах і підбадьорює демонстрантів. Але вони бадьорі й без чого: безперервно скандують: „Воля Україні!“, „Геть Компартію!“, „Геть Масола й Кравчука!“, „Слава Україні!“. Час-від-часу понад площею пресильний свист, коли демонстранти починають свистати, на своїх свистаках. Майорюють тисячі прапорів: синьо-жовті, червоно-чорні, козацькі-малинові, зеленого світу...

Закінчення буде.

ВІСТІ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

Ч. 34

ЛИСТОПАД

1990

Співпраця з Україною інтенсивнішає

Одне з найголовніших наших завдань — це популяризувати українське мистецтво і культуру. Завдяки останнім подіям, які відбуваються в Радянському Союзі, а на Україні зокрема, виникли великі перспективи для співпраці в різних галузях, і в тому числі в музейній. За період квітень-жовтень 1990 року Музей відвідало з діловими пропозиціями декілька представників з різних організацій. У квітні на наше запрошення з виставкою „Пам'ятки архітектури та їх реставрація“ приїхали директор Українського спеціального науково-реставраційного проєктного інституту (Львівської філії) Іван Могитич та перший заступник голови Львівської обласної організації Українського Товариства охорони пам'яток історії та культури Ігор Кудин. У зворотньому шляху вони взяли з собою виставку „Сучасна церковна архітектура діаспори“, фотографії церков архітектора Радослава Жука. Виставка експонувалася в липні у Львові в приміщенні „Національного музею“ і поїхала далі подорожувати по виставкових залах і музеях України.

Гостюючи в Українському музеї Нью-Йорку, Іван Могитич та Ігор Кудин прочитали доповідь „Про реставрацію і охорону пам'яток історії та культури“. Іван Могитич проілюстрував свою доповідь діапозитивами з об'єктів реставрації пам'яток архітектури, монументального та станкового мистецтва. Ігор Кудин розповів слухачам про завдання і функції Українського Товариства охорони пам'яток історії та культури.

У травні зацікавлені слухачі мали нагоду познайомитися з Людмилою Семкиною художницею-дизайнером одягу, правозахисником з 1960-тих років, людиною відданою та захопленою у свій народ, його немирну скарибню народного мистецтва. Як окреслює сама художниця: „Народний одяг — це величезна лабораторія пошуків і вирішення мистецьких засобів в одязі, який органічно пов'язаний з усією соціальною, духовною, матеріальною спадщиною людини. Тема її доповіді звучала: „Україна і одяг“.

Давня дружба зв'язує з Музеєм пані Ірину Сенік — довголітнього політв'язня „Гулагу“, поетесу, майстриню художнього вишивання. Її вишивки-м'ятюрні, які вона створювала в темних застінках в'язниць, відбуваючи тяжке покарання за любов до свого народу, за свої погляди та вірші, в концентраційних таборах, експонувалися на виставці „Самвидава“ в музеї у 1979 році. Неодноразово вона передавала свої вишивки до музею, і, приїхавши в гості, завітала до нас, привезла чергову серію закладок, декілька літер абетки, портрети Т.Г. Шевченка та Івана Підкови. Відбулася тепла зустріч із працівниками музею. Хвилюючі слова залишила у книзі відгуків:

„Народе мій! Талановитий непомірно! Рук твоїх і серцець талантів — дорожчі за перли й діаманти. Дякую. Ірина Сенік“.

Представник Українського культурного центру „Гетьман“, що у Києві, Кирило Стеценко відвідав музей і пропонував співпрацю між Українським Музеєм у Нью-Йорку та мистецьким відділом Українського культурного центру „Гетьман“. Цей центр організовує виставки образотворчого мистецтва і має юридичні підстави організовувати такі виставки поза межами України. Нещодавно у Києві вони організували прекрасну виставку народних картин „Козак-Мамай“ XVIII століття та народних інструментів цього періоду. Ще треба врахувати і обговорити питання практичного характеру: як перевозити експонати через океан, хто оплачуватиме їх транспортування, як і хто друкуватиме каталог до виставок, тощо. Це все надзвичайно коштовні справи. Але спільними

зусиллями і доброю волею двох сторін можна побороти ці здавалося б, трудні умови. І як пишуть у своєму заклику організатори центру „Гетьман“ — „Шлях до відродження починається з душі кожного“.

Побувавши на Україні, директор Музею Марія Шуст розмовляла з багатьма директорами музеїв України. Уклали угоду про співпрацю з Національним Музеєм у Львові, який очолює Андрій Новаківський. Ця угода передбачає обмін виставками, спільне видання публікацій і поштівок з репродукціями мистецьких творів. Марія Шуст говорила про співпрацю з рядом музеїв на Україні, як от з Львівською картинною галереєю (директор Борис Возницький), зокрема про виписання виставки українського портрета XVI-XVIII ст., щоб експонувати в нашому Музеї. Також Марія Шуст мала розмову з музеєм „Історико-культурний заповідник Старий Луцьк“ у Луцьку, із музеєм народного мистецтва у Коломиї, який є й досі найкращим музеєм, що зберігає народну творчість етнографічних груп території Карпат і Підкарпаття. В Опішні йшлося про організацію виставки-продажу народних промислів Полтавщини, а зокрема славної „опішнянської кераміки“. У Києві Марія Шуст мала розмову з музеєм Архітектурний заповідник Києво-Печерської Лаври. В Івано-Франківську вона відвідала майстерню мистця Олесея Заливахи, про персональну виставку його творів Музей веде переговори протягом довгого часу. Усі згадані музеї зацікавлені у співпраці, але практичні вирішення цього питання ще не цілком полагодилися: це питання оплати транспортування творів мистецтва та питання друку каталогів до виставок. Ці угоди є в стадії практичних переговорів та в пошуках „спонсорів“, кому не байдуже українська культура та мистецтво. Хоча...

Одна угода уже здійснюється. Це передрук каталогу „Втрачені архітектурні пам'ятки Києва“, автором якого є Тит Геврик. В даний час каталог передруковується у журналі „Пам'ятки України“ і видавничому журналу готує його окремою книгою. Редакція журналу зазначає: „Директор Українського музею в Нью-Йорку (США) пані Марія Шуст офіційним листом документально засвідчила передачу права передруку в СРСР каталогу „Втрачені архітектурні пам'ятки Києва“ (Нью-Йорк, 1982 р.) редакції „Пам'яток України“. Низку умов застеріг автор. У пресі появилось декілька статей та рецензій: ось що пише в „Пам'ятках архітектури“ доктор мистецтвознавства Г.М. Логвин (переклад з російської мови): „На жаль, ані відділ охорони пам'яток архітектури Держбуду УРСР, ані республіканське Товариство охорони пам'яток історії та культури УРСР нічого не зробили для ліквідації „білих плям“ в архітектурі Києва. Цю ініціативу проявили українці, які живуть за кордоном“.

В жовтні на запрошення Музею приїхав доктор мистецтвознавства Дмитро Степовик. Співпраця полягала в підготовці та опрацюванні монографії про творчість Якова Гніздовського. Одночасно він прочитав цикл лекцій з мистецтва. Дмитро Степовик — старший науковий працівник Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М.Т. Рильського АН УРСР у Києві доктор мистецтвознавства. Широко відомі його праці з історії української графіки XVI-XVIII ст. та болгарського образотворчого мистецтва. (Здебільшого — це українсько-болгарські мистецькі зв'язки).

Ці контакти з Україною підкреслюють ще раз те, що надзвичайно важливо людям з України, мистцям, музеям мати підтримку нашої інституції. Але ми, на жаль, замалі і забідні, щоб достойно могли представити скариб нашої культури у вільному світі. Надіємось на широкую допомогу громади українців в Америці.

Прагнемо мати репрезентативний будинок УМ

Обрана в червні нова управа Музею поставила як першочергове завдання — якнайшвидше виплатити решту боргу (мортгедж) за будинок, куплений у 1985 році на 1ст 6-й вулиці.

Цей великий будинок, де раніше містилося м'ясопаквальне підприємство, Музей купив за 1,250,000 дол. Сьогодні його вартість на ньюйоркському ринку значно зросла. На цьому може базуватися дальша розбудова Музею.

Від початку року йде виплата боргу за будинок, допомагає, що будинок є винятковий, рента йде до будівельного фонду. Допомагають комітети розбудови Музею в Рочестері і стейтах Коннектикат та Нью Джерсі. Від 1 січня до 1 листопада 1990 року виплатили близько 100 тисяч дол. плюс відсотки. Ще залишилося 180 тисяч дол. боргу.

Наші зв'язки з Україною і американськими музейниками свідчать про те, як потрібний сьогодні репрезентативний музей у Нью Йорку, що покаже світові історію і культуру України.

Ряд фотографій передає Наталя Лівницька-Холодна, переважно українських політичних діячів в еміграції.

Колекція образотворчого мистецтва

До колекції надійшов щедрий дарунок д-ра Льва (Закінчення на стор. 6-й)

Музей дістав допомогу від федеральної установи

Наприкінці минулого року Український Музей подав прохання на фінансову допомогу до Institute of Museum Services. Із 1368 прохань, які подали музеї Америки, задовольнили лише 300. Серед них був і наш Музей, який отримав 33,600 дол. на поточну роботу.

Щоб скласти таке прохання, в ньому необхідно пода-

струкцій — як оформити подібні документи. Особливо та її частина оцінена за зразкову, яка стосується опису, обліку, збереженню та реставрації музейних експонатів.

18 травня цього року відбулося урочисте вручення допомоги від Institute of Museum Service в садку Білого Дому. Від нашого му-

зею була запрошена директор — Марія Шуст.

Слова first Lady Барбари Буш, що були звернені до директорів музеїв на цій урочистості, промовисто підкреслили значення музеїв у загальному розвитку культури.

„У ваших руках зберігається культурна спадщина Америки. Ви приносите унікальний внесок до розвитку естетичної освіти наших людей. Ви, директори музеїв, маєте два головні завдання: зберегти колекції у своїх музеях для майбутніх поколінь і спонукувати значення матеріальної та духовної культури, яка закладена в мистецьких колекціях ваших музеїв. Рівень вашої праці допомагає підняти загальний рівень освіти в нашій державі“.

Цього року ми отримали повідомлення, що частина нашого прохання була включена, як зразок добре написаного тексту, до книги ін-

В Музеї експонується виставка — „Мистецтво афіші в сучасній Україні“

Цією виставкою Український Музей хоче познайомити глядача з розвитком мистецтва афіші протягом останніх десяти років. Експонуються здебільшого музейні афіші та каталоги до відповідних виставок, а також театральні афіші, рекламні товариства та утворюють окрема реклама до різних подій. Авторами — художниками Києва та Львова: В. Буглак, Р. Зарицький, О. Дячук, В. Лобода, П. Гуменюк, Павлусенко, Т. Куць, І. Диченко, М. Янів, Ф. Глушук, Г. Покотило, Г. Шевцов, Б. Нісевич, Коваленко, О. Гарасимов, А. Штанко, О. Хос, О. Леконцев, О. Стайков, Е. Морозовський, М. Червоткін, В. Шпажко та ряд інших. На виставці представлені афіші, виконані в дру-

Павло Ковжун — Життя та творчість. 1988 р. (одна з афіш, що експонуються на виставці).

Ірина Сенік серед працівників Музею.

Доповідає Ігор Кудин

Михайло Горинь серед працівників Музею.

Іван Могитич розповідає про реставрацію пам'яток архітектури на Україні.

МИХАЙЛО ГОРИНЬ — ГІСТЬ МУЗЕЮ

Голова секретаріату Народного Руху України, заступник голови Народної Ради у Верховній Раді УРСР Михайло Горинь відвідав Музей. Його зацікавлення Музеєм було не банальним, а наскладовим характеру. Він ознайомився з постійною експозицією Музею, фондосховищем, черговою виставкою, яка експонується зараз у Музеї „Мистецтво афіші в сучасній Україні“, цікавився історією музею та його планами на майбутнє.

Михайло Горинь серед працівників Музею.

Афіша з виставки творів Радослава Жука

Виставка творів Михайла Мороза

Експонувалась у музеї у травні-червні 1990 року

З відкриття виставки творів Михайла Мороза. Куратор виставки, доктор мистецтвознавства Ярослав Лепко відкриває виставку. Ліва Михайло Мороз.

З великим успіхом пройшло експонування виставки творів Михайла Мороза. Було представлено на огляд публіки п'ятдесятирічний доробок мистця. Учень мистецької школи Олексія Новаківського, студент Академії Жульєна у Парижі та Національної Академії Мистецтва, учасник багатьох виставок у містах Німеччини, Франції, Італії, ЗСА, прийшов на відкриття виставки в Українському музеї з хвилюванням і трепетом. Як його сприймуть, як оцінять, адже кожна виставка — це відповідальний звіт перед глядачем і огороження своєї душі, своїх таємниць, а глядач різний... Творче кредо мистця можна окреслити такими словами — глибока віра у Бога і в гідність людства та любов до природи. Це і створює основу його мистецтва, а художні засоби — це талант та праця, невтомна праця щодня. До виставки підготовано каталог, автором тексту якого є куратор виставки — Ярослав Лепко, доктор мистецтвознавства, професор у Сміт-Коледжі. Відкриваючи виставку, він подав ґрунтовний аналіз творчості мистця.

Теплі слова подяки висловив і сам, розчулений людською теплою, мистець.

ІМПРЕЗА НА КОРИСТЬ МУЗЕЮ

Управа Українського Музею та 67-ий Відділ Союзу Українок Америки організували осінню зустріч в Українському Освітньо-Культурному Центрі у Філадельфії 7 жовтня. Дохід з

ІВАН ПУЙО — ШЕДРИЙ ЖЕРТВОДАВЕЦЬ НА МУЗЕЙ

До будівельного фонду Музею надійшла пожертва від п. Івана Пуїо в сумі 25 тисяч доларів.

Народжений на Карпатській Україні, п. Пуїо отримав середню освіту на батьківщині, вищу — в Німеччині і Америці, до якої прибув 1951 року. Спеціалізувався в економіці — банківництві і біржах. До виходу на пенсію працював як фінансист. Живе в Нью Йорку.

З молодих літ п. Пуїо цікавився образотворчим мистецтвом, відвідував музеї в Празі, Братиславі, Кошицях, Атенях, Будапешті. Також цікавився і далі цікавився українським народним мистецтвом, збирав вишивки та різні стародавні вироби народних майстрів, які відшукував по селах.

Мавши 18 років, п. Пуїо відшукав на піддашші своєї сусідки у рідному селі, Насті Смерічків, кузіль (куделю) для прядіння. З розповіді Насті виглядало, що ця, зроблена з яворового дерева, кузель, мала коло 200 років, довгі роки не була в ужитку. Своєю знахідку п. Пуїо одвіз до Мукачова, подарував музеєві. Невідомо, чи кузель там збереглася, можливо була знищена під час війни. Багато матерія-

Нові виставки в Музеї

• В честь довголітнього голови Управи Музею, доктора Богдана Цимбалістого, в середині грудня відкривається виставка творів українського народного мистецтва з музейної колекції. Експонуватимуться твори, подаровані Музеєві та закуплені протягом останніх років на кошти окремих осіб та інституцій, які відгукнулись на наш заклик і вклали в музейну касу гроші для цієї мети. Завдання виставки показати наші нові надбання, щоб люди могли переконатися у тому, що їхні подарунки дбайливо збережені, і лише за браком місця ми не можемо розгорнути великої постійної експозиції, щоб достойніше популяризувати наше народне мистецтво.

• 25 листопада відбудеться відкриття виставки „Малярство Петра Грицика“, мистця з України, який мешкає у Чернівцях. Музей представитиме нью-йоркському глядачеві твори ще одного неконформіста, творчість якого розвивалась у 70-их — 80-их роках і який досі був невідомий широкій публіці так само, як і більшість його сучасників, які не пішли на компроміс ані в житті, ані в творчості і тим самим зберегли своє обличчя мистця та людини.

Михайло Мороз. Замок Ангела, Рим, 1974 р.

ми — глибока віра у Бога і в гідність людства та любов до природи. Це і створює основу його мистецтва, а художні засоби — це талант та праця, невтомна праця щодня. До виставки підготовано каталог, автором тексту якого є куратор виставки — Ярослав Лепко, доктор мистецтвознавства, професор у Сміт-Коледжі. Відкриваючи виставку, він подав ґрунтовний аналіз творчості мистця.

Теплі слова подяки висловив і сам, розчулений людською теплою, мистець.

цієї імпрези 8.5 тис. дол. пішов на Будівельний Фонд Музею. В програмі вечора були: буфет, коктейлі, пісні у виконанні тенора Романа Осадчука та виставка срібних виробів і ювілійних прикрас з галерії Юрія Антоняка.

ІВАН ПУЙО — ШЕДРИЙ ЖЕРТВОДАВЕЦЬ НА МУЗЕЙ

Пан Іван Пуїо.

лів, що їх зібрав п. Пуїо, зокрема зібрав знімки, загинули в роки війни від малярських вандалів.

Глибоко зацікавлений в українському мистецтві й етнографії, п. Пуїо рішуче підтримує Український Музей у Нью Йорку. Нещодавно пожертвував 25 тисяч доларів на його будівельний фонд, за що дирекція Музею і прихильники Музею йому глибоко вдячні. Також вдячні за його подарунки до етнографічної колекції народного мистецтва і фотоархіву Музею.

Збагачення колекцій Музею

Від 1 квітня до 1 листопада 1990 року до Музею надійшло чимало експонатів. Згадаємо деякі з них.

Колекція українського народного мистецтва

Найціннішим придбанням Музею був подарунок д-ра Володимира Пушкаря в пам'ять його дружини Стефанії Чижович-Пушкар. Музей дістав 37 керамічних виробів з осередків гончарства Гуцульщини: Косова та Пістиня. Вони напевно прикрасять майбутні виставки. Також дістав чотири килими, зроблені в 30-их роках.

Гості з України привезли й подарували цікаві експонати з Волині. Ірина Сенік збагатила колекцію численними подарунками, серед них — кусні полотна з вишитими зразками космачих узорів і вишивки церков. Від Олени Березюк надійшли три ткани рушники з Жовківщини. Музей купив велику скатерть з Полтавщини.

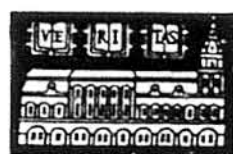
Стефанія Чижович-Пушкар.

Фотоархів

Надійшов архів піаністки Олії Дмитрів, яка довгі роки була діяльною в українській громаді Нью Йорку, співпрацювала з композиторами Павлом Печенігіо-Углицьким, Михайлом Гайво-

Адреса Музею: 203 Second Avenue New York, N.Y. 10003. Tel. (212) 228-0110. Музей відкритий від середи до неділі включно від 1-ої до 5-ої год. по полудні.

ВИДАЄ УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
Редагували: Стефанія Гнатенко і Лівоб Дражеєвська

ТРИВАЛИЙ ПАМ'ЯТНИК — ГАРВАРДСЬКИЙ ПРОЄКТ

ЛИСТОПАД 1990 РОКУ

Степан Ворох

Народний Рух України і Гарвардський Проєкт

Про Гарвардський Проєкт, що має повернути українському народові його історичну спадщину, вкрадену московським імперським наїзником, написано вже доволі багато. На цій сторінці знову про це говориться, і треба про це згадувати, аж доки не здійсниться цей великий задум, так дуже на часі, якраз у ювілейні роки християнства України.

Доля рішила, що цей амбітний проєкт розпочали і здійснюємо ми українськими грантами.

Боже Провидіння покерувало долею світу так, що до цього спасенного діла можуть нині долучитися наші брати-науковці з Української Академії Наук Києва і Львова. Навіть учні інших народів, захоплені виходом перших томів Гарвардського Проєкту, радо включаються в активну співпрацю в ньому. Українська діаспора несе тягар його фінансування. Незважаючи на те, що за Божим повелінням прийшло до надійних змін в Україні і ми мусимо нести максимальну відповідальність за Народний Рух України за Перебудову, наша генерація може бути щасливою, що Бог благословив нас можливістю допомогти українському народові в економіч-

ному, політичному і науковому відродженні. Всі ці елементи тісно пов'язані між собою і ані одну з них ми не можемо попустити, якщо бажасмо скорого і повного завершення цього процесу суверенної самостійності української держави. Наукова документація нашої ідентичності — це фундамент всіх починань у напрямку побудови державного життя.

Завдяки Гарвардському Проєкту і його виданням історичних, духовних надбань нашого народу англійською мовою дізнається весь світ і державні особистості — прем'єри, президенти і державні секретарі тощо, що Україна — це не провінція Київська, ані степи Каліфорнії, як про це висловилась прем'єр Великої Британії Маргарет Тачер в столиці України Києві кілька тижнів тому.

Тому заклик до української спільноти в діаспорі: жертовуйте на все, що допомагає Україні, але жертовуйте теж на Гарвардський Проєкт, бо це найсильніша наукова зброя в руках Народного Руху в Україні, який бореться за суверенну, самостійну соборну українську державу.

Ніхто нам не допоможе. Ми мусимо це самі зробити!

Зустріч Комітету Гарвардського Проєкту з ученими з України 17-го грудня 1989 року в Нью-Йорку, в домі НТШ. Сидять (з прохуванням титулів, зліва): В. Баранецький, С. Ворох, Г. Гривач, О. Прицак, єпископ Михайло Гринчишин, Марія Крамарчук, М. Цяпка, О. Мишанич; стоять (перший ряд зліва): М. Гута, М. Лабунька, О. Біланок, Ярослав Ісаєвич, Б. Робах, І. Гайда, В. Ворох, Г. Борак, Я. Бізун, І. Хамуляк, В. Маркус. Другий ряд (зліва): В. Калинович, О. Прищак, С. Хемич, Д. Геча.

(фото: інж. Дам'ян Кордуба)

Управа Українського Народного Дому в Елізабет, Н. Дж. Одержала три томи досекулярної творчості, на який Народний Дім вклав сімсот п'ять тисяч доларів. Головна Управа Гарвардського Проєкту і Члени Управи Українського Народного Дому в Елізабет, Нью-Джерсі. Сидять (зліва): Джеймс Гетман, Ярослав Зажарак, Володимир Соска, Михайло Іванчик, Михайло Хитра, Михайло Коваль, стоять (зліва): Дам'ян Кордуба, Павло Боднарченко, Володимир Василюк, Степан Ворох, Роман Граб, Володимир Баранецький, Едвард Мельничук, Богдан Робах.

(фото: Дам'ян Кордуба)

Д-Р ОЛЕКСІЙ МИШАНИЧ, ІНСТИТУТ ЛІТЕРАТУРИ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА, АН УССР, ПРО ГАРВАРДСЬКИЙ ПРОЄКТ

Висловлюю ширшу подяку від імені Інституту літератури ім. Шевченка Академії Наук України і його відділу давньої української літератури, за можливість зустрітись і обговорити справу спеціальним проєктом Гарвардського Проєкту. Я не знаю в світовій україністичній більш важливої проблеми як це монументальне наукове видання. Ми в Україні дізнались про Проєкт три роки тому, коли побачили його проєкт і внесли

Вомитись з першим томом творів Мелетія Смотрицького, і тільки в червні 1988 року під час другого українсько-американського симпозиуму в Києві було укладено попередню домовленість про участь Академії Наук у Проєкті. Таким чином, з червня минулого року я і мій колега Ісаєвич стали членами редколегії цього видання і включилися в роботу. В моїй статті, яка недавно з'явилася в «Літературній Україні» підкрес-

рому ми мали змогу позна-

Людина, чоловік чи жінка, відрізняється від тварини двома спеціальними дарами, що в'яжуть її з Творцем. Це, поперше, творчий інстинкт. Людина знаходить правдиве задоволення і щастя тільки тоді, коли вона щось творить.

Сам процес творення, все одно, чи це будова дому, чи конструкція машини, чи шедевр мистецтва, чи врешті літературний або науковий твір, усе те вводить людину у своєрідний транс; вона не тільки забуває тоді про все інше і всі свої сили концентрує на якнайкраще виконання творчого задуму, але знаходить спокій тільки після «породження» свого твору.

Другий дар це наша туга за вічністю. Всі ми смертні, але, не жаль, хочемо на те, ким ми хочемо стати, залишити слід по собі. Це значить, що наш інстинкт безсмертності вимагає, щоб наш життєвий шлях мав якусь велику розумну ціль. Ми хочемо, щоб наші діла залишилися живими, так, щоб грядучі покоління згадували нас «не злим тихим словом».

Тому людина, як це вже ствердили давні грецькі філософи, суспільна тварина. Всі ми родимося безпомічними: батьки не лише мусять своїх дітей годувати, але одночасно підготувати до самостійного життя. Це можливе тому, що людина обдарована розумом, який постійно розвиває наш творчий інстинкт.

Сама людина не могла б вдержатися в природі. Тому люди живуть спільнотами. Одно з найбільших досягнень творчості людини — це створення мови, що було передумовою порозуміння і спільної дії. Наступним мисленим кроком був винахід письма, яке уможливило інтелектуальний контакт поміж живими і мертвими. Тому деякі великі бібліотеки культурних народів мають написи, що характеризують епохальне значення книг. «Тут живуть мертві, а німі говорять».

Шевченко дуже яро і ясно подає своє розуміння найбільшої людської спільноти — нації: це спільнота живих, мертвих і ще ненароджених.

Щоб існувати, щоб мати засоби для життя, людина мусить постійно розвивати свої творчі спроможності, умови і фізичні, які дають їй потрібну рівновагу духа, забезпечують умови для життя, харчування для себе і створеної собою сім'ї, забезпечення перед усіма загрозами, в першу чергу перед хворобами, фізичними та умовними.

Все це такі складні справи, що одна людина ніколи б з ними не справилася. Тут треба співпраці більшого числа людей. Але це не лише співпраця у синхронному аспекті, тобто співпраця сучасників. Проблеми, які людина мусить розв'язувати, вимагають звичайно довшої праці людських умів, сотні років. Як люди не знали ще письма, то старші віком, що здобули досвід і знання, передавали це усно новому поколінню. По винаході письма, досвід кодифікується, тобто передається у формі книг.

Омельян Прицак

ЧОМУ КОРПУС ДОСЕКУЛЯРНОЇ ТВОРЧОСТІ?

Дальшим розвитком у передаванні досвіду було створення шкіл, що із загальних розвинулися в спеціальні, нижчі всесвітні, вищі, середні, врешті в університети, інститути та академії.

У такий спосіб фахівці, що перейшли вишкіл, мають змогу передавати здобутий досвід молодій генерації.

Тут ще раз треба підкреслити, що найважливіша справа в передачі досвіду — співпраця, довіра і взаємоповага поколінь: діда, батьків і дітей.

Щоб співпраця поколінь була можливою, потрібні трішки елементів: віри, відваги та витривалості. Це дуже важкі категорії для осягнення. Вони побудовані на вмілому вживанні розуму. Велика частина людей не любить думати і відповідно діяти; вони воліють піддаватися своїм почуттям і очікувати на чудо.

Машини наші планети ділять на дві групи: розвинені народи й нерозвинені народи. До перших належать в основному західно-європейці та їхні послідовники, головні американці та японці.

Більшість народів землі це недорозвинені. Вони не зуміли в кожному поколінні розвинути своїх творчих одиниць, що обдаровані продуктивним розумом і перейняті від них їх досвід. Це ж бо вимагає зусиль, яке приходить тяжче здійснювати, ніж діяти під впливом істеричних почуттів та очікування чуда. Тому навіть у наші часи багато народів не спроможні прокормити себе, наприклад, в Африці.

Тепер хочу пояснити, що я розумію під поняттями: віра, відвага і витривалість.

Почуття спільноти поколінь (що в нові часи називається нацією) постає при великих спільних зусиллях, виконання яких дає почуття гордості і успіху. Тут ідеться про величаві твори, які вимагають більшої кількості співтворців у двох планах: теперішньому (синхронному) і в минулому або майбутньому (діахронному).

Великі катедри Західної Європи будовано сотнями років, наприклад, відомий собор у Кельні (Західна Німеччина) почато будувати у 873 році, а закінчено його у 1880 році.

Щоб створити такий шедевр архітектури треба було мати людину з величавою відвагою і візєю. Але без людей, що перейняли б здійснювання цього плану із оправданою вірою в те, що це величаве діло і заслуговує на підтримку та співпрацю, всі задуми осталися б несповненою мрією. А тому, що план вимагав століть для реалізації, умовою його виконання була витривалість у дії цілої низки поколінь, що одно від одного переймали творчу естафету.

Візія з відвагою на риск, віра в успіх великого плану і

витривалість у дії розрахованої на століття — це не тільки передумова будови величавого собору у Кельні, це основні елементи для всякої творчості розрахованої на вічність у людському розумінні того слова.

Успішні народи це власне ті, які виростили собі відвагу на риск, віру у розпочате діло та витривалість до його закінчення.

Кожен з нас знає із власного досвіду як тяжко є здобути довіру в англомовну або жидівську Божу заповідь, як важко їм перейти на свій плід, вони всебічно його вчать, продискусують, холодно його позитивно і негативно оцінюють, перевіряють чи даний план має сенс і чи його можна реалізувати. Але як рішення приймуть, вони, опираючись на факти, вірять у його здійснення; переймають увесь риск і витривалість, послідовно виконують план, як треба, то й протягом кількох генерацій.

Зате українці є дуже легкими захопити навіть найбільш нелюдським планом. Вистачить промовити до серця, адринати на патріотичну ноту, і ніхто (або дуже мало людей) не обдумує проєкту всесторонньо, а зразу ним захоплюється. А це ж наш славний «солом'яний вогонь». Після прийняття рішення приходить дуже швидко сумнів і страх перед ризиком. А тому, що рішення запало без знання справи, нічим необґрунтовані, тагарські вісти паралізують віру і відбирають витривалість та послідовність, без яких жадне велике діло не може бути здійснене.

Брак віри, відваги та послідовності є головною причиною наших національних невдач. Тому, бо ми ніяк не можемо навчитися керуватись розумом при робленні великих рішень: ми або кидаємося з мотика на сонце, або постійно мінємо наші рішення.

Ось, хоч би взяти під увагу справу нашого відношення до християнської віри і порівняти його із поступовими полями.

При всіх своїх негативних прикметах, поляки зуміли виробити в себе відвагу на риск, віру в свою справу і витривалість у дії. Коли Мешко I рішив у 966 році прийняти католицьку версію християнства він діяв цілком розумово; бачив майбутність власне того обряду. І прийнявши рішення, поляки були послідовні і вірні католицькій Церкві. Вони розуміли, що творення свого гетто в системі вселенської Церкви, обмежить їхній вплив на освітні справи. Вірність своєму обряду і витривалість у ньому зв'язали польський народ з його Церквою, яка, будучи всесвітньою, стала теж національною. Католицька Церква стала спільним знаменником для всіх поляків, стала основою національного буття. І в часах коли польська державність

перестала існувати, або — як сьогодні, — коли поляки підпали під чужу зверхність, їхнє національне буття виявляється віхній Церкві, яка є вселенською. Навіть московські більшовики, які так вирафінували у роз'єднанні націй, натрапили на мур, з яким не можуть дати собі ради. Це мабуть, не випадок, що в теперішню тяжку долю польського народу, поляк став Папою римським і тим самим могутнім речником польської справи на міжнародній арені.

Згідно з літописом, Володимир прийняв християнство 988 року із Царгороду не внаслідок рішення базового на доцільності, а з емоційних причин. Він послухав своїх послів, які перекладали йому, тільки тому, бо їх захопила музична сторінка церковної відправи. Але в його наслідників поховалися скоро сумніви: Ярослав пробував своєрідну автокефалію. Його ж внук Ярополк — Петро прийняв корону з рук Папи Григорія VII. З того ж часу почалося постійне хитання (як це слушно окреслив відомий історик Церкви проф. Ярослав Пелікан минулого року на конференції присвяченій Митрополитові А. Шептицькому, в Торонто): ми поверталися до Царгороду, щоб знову встановити унію з Римом, знову переходили на Царгородське православ'я, описали прийняли зверхність московського патріарха, відмовляли автокефалію і т.д.

При браку єдності серед нас, більшовикам було відносно легко злікувати всі українські Церкви.

Українська Церква як одна тіло, яке б можна порівняти до польської Церкви — не існує. Навіть на еміграції маємо цілу гаму як католицьких, так і православних та протестантських груп.

Життя людей, як і всієї природи, повне непередбачених негод та катастроф. При великих гурманах тільки дерева із корінням вросли глибоко в землю можуть врятуватися.

Те саме з людьми. Люди втрачають свою ідентичність. Вони як роботи переймають ідентичність і душу людей із свідомістю. Я вже підкреслював, що немовля стає членом спільноти, переймаючи досвід усіх попередніх поколінь. Ізраїльський політик Гольда Меїр це ясно висловила: як росіянка, вона мала досвід від 1896 року, тобто від народження, як американка — її досвід був ще коротший, бо тільки від 1908 року, тобто її імміграції до Америки; але її досвід як жидівки — вирішальний у її житті, бо він обіймає понад п'ять тисяч років. Тому найбільший подвиг, на який українська спільнота може і повинна здобутися на порозі другого тисячоліття — це зібрання і видання як в оригіналах, так і перекладах усіх оригінальних творів досекулярної творчості українського генія.

Тому корпус досекулярної української творчості мусить мати першій і основний пріоритет у нашому всенациональному плануванні.

Олександр Біланок
Професор Свартмор-коледжу

Ісаєвич про Гарвардський Проєкт

В Українському Освітньо-Культурному Центрі у Філадельфії відбувається багато видатних імпрес. Між ними була зустріч в неділю 8-го квітня 1990 року з д-ром Ярославом Ісаєвичем, — та подія особливо чітко зарисувалася в моїй пам'яті. Д-р Ісаєвич, директор Львівського Інституту Суспільних Наук і заступник голови відновленого у Львові Наукового Товариства ім. Шевченка (НТШ), є одним з чільних знавців історії української культури. Д-р Ісаєвич приїхав до Філадельфії з Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету (УНІГУ), де він перебуває у науковому відпущенні. У Гарварді він працює над підготовкою видання давньої української літератури у серії «Гарвардська Бібліотека Українського Письменства». Д-р Ісаєвич супроводжує д-р Роман Процик, молодий хімік-науковець, що присвячує весь свій вільний час дослідженню розвитку УНІГУ. Зустріч відкрила д-р Стефанія Бережницька, голова Філадельфійського комітету Гарвардського Проєкту. Д-р Мирослав Лабунька, професор історії в Університеті Ляль, представив гостей з Гарварду численній публіці.

Д-р Ісаєвич почав свою доповідь викликом національного відродження України. Головною передумовою такого відродження він вважає віру народу у своє майбутнє. Оцю віру цілеспрямовано підтримували спершу царизм, та після сталінізму і брежнєвизму. Щоб вірити у своє майбутнє, народ мусить бути свідомий свого минулого. Тому наше минуле нам відбирало і суворі карали тих, що відважувалися його відстоювати. У висліді велике число українців жалюгідно мало знає про своє минуле і вважає свою рідну мову «безперспективною». Лише завдяки «перебудові» й демократизації (хоча і обмеженій), після довгих-довгих років відчаю і безнадії, дослідження надбань української культури мають можливість підністися в Україні з провінційного на світовий рівень. Але, як підкреслює д-р Ісаєвич, кожна повноцінна наукова праця мусить бути основана на першоджерелах. Такі жерельні українські твори під сучасну пору в більшості є недоступні ширшому колу дослідників, а коли й доступні, то в російських виданнях, де супровідні коментарі часто представляють їх у викривленому дзеркалі. Це головне відношення до ранніх українських текстів і літописів, які безцеремонно привласнювала собі імперська Москва.

Д-р Ісаєвич висловив своє глибоке признание науковцям УНІГУ за те, що вони за ініціативою професора Омельяна Прицака взялися за монументальне завдання видати наші ранні тексти і літописи, та видати їх у трьох видах: (1) факсимільним фотодруком оригіналів, (2) сучасною українською мовою, і (3) в англійському перекладі. Це відкриває двері до жерельних досліджень нашого минулого не лише українським вченим, але і славістам-медієвістам у всьому світі. Тому що за видання цих творів стоїть світовий авторитет Гарварду, до співпраці над їхнім виданням радо приступила низка видатних славістів не-українців, таких як М. Гелпел, П. Голлінгворт, Е. Кінан, Г. Лунт, Р. Піккіо, Г. Роте, І. Тахіас, Дж. Фезерстон, та інші, не менш заслужені — годі усіх перерахувати.

Шість томів Гарвардської серії ранніх українських творів уже появилось і їх можна було подивляти на виставі, що супроводжувала зустріч. Д-р Ісаєвич захоплювався слухачів набувати ці томи для своїх особистих бібліотек. Він вважає, що видання гарвардської україністики стануть цінним доповненням особистих бібліотек не лише спеціалістів, але усіх любителів української культури. Беручи під увагу, що тираж кожного тому обмежений до 1500 примірників, можна бути певним, що вже в незадовгому часі ці видання наберуть значної бібліографічної вартості.

Гарвардський почин вже приніс ясний плід. Він вивів україністику на найвищий світовий рівень. На Україні застали сили обмежують приділи паперу на друкування всього, що призначається до піднесення національної свідомості й пошуку повноцінності українського народу. Тому треба радіти, що приклад досягнень гарвардської україністики захопив багато молодих, талановитих науковців України включитися в лави дослідників, які всупереч усім труднощам і перепонам присвячують своє зусилля, щоб відкрити перед українським народом його багатоглибкий літературний і культурний самобутність. Це єдиний певний шлях, яким можна вибуди наших зросійщених земляків їхнього почуття меншовартості і надхнути усіх мешканців України вірою в багатонадійність її незалежності у недалекому будучому.

Після виступу д-ра Я. Ісаєвича у своєму слові д-р Роман Процик зосередився над великим відгомном, що його наш гарвардський проєкт знайшов у чужинському науковому світі. Цитуючи з рецензії, д-р Процик казав не велике признание, яке український Гарвардський проєкт знаходить серед західних і східно-європейських славістів. Як пише П.А. Роланд з Університету Альберти: «Гарвардська бібліотека вчасної української літератури це завдання Геркулеса; коли воно завершиться, воно становитиме вселенський вклад у слов'янознавство взагалі та у східно-європейську медієвістику зокрема». Публікуючи ці твори, Український Науковий Інститут Гарвардського Університету не лише постачає матеріал для наукових досліджень цілої низки діячів, але і зберігає у доступній формі культурні перетворення часів, що були свідком вилошення новітньої української культури. Відносно голосів із Східної Європи, д-р Процик стверджує, що вони не лиш сповнені подиву над українським гарвардським проєктом, але подекуди навіть відкрито висловлені задрощі.

Д-р Процик розказав також про технічні проблеми, що їх доводиться переборювати у праці над часто нечіткими оригіналами та примітками. Він з призначенням вказав на шораз то значнішу співпрацю між УНІГУ та вченими з України, головне в упорядкуванні першоджерел та їх перекладів на сучасну українську мову. Оця співпраця зумовлена глибоким розумінням далекоюжної важності гарвардського проєкту, що його розпочав Гарвардський університет, вважаємо, що на даному етапі він є оптимальним. Нині найважливіше — зберегти пам'ятки, дати їх в руки бодай спеціалістів, твердо ввести духовні надбання українців у коло духовних цінностей інших народів. «Гарвардський проєкт» сприяє тому, що вчені всього світу зможуть ознайомитися з корпусом літе-

ри (Закінчення на стор. 6-й)

Визначний спонзор видань Гарвардського Проєкту

Члени Комітету Гарвардського Проєкту з Юлією Полянською. Стоять зліва: В. Ворох, С. Хемич, Я. Пастушенко, Д. Кордуба, О. Прицак, Ю. Полянська, С. Ворох.

Юлія Полянська, дочка Івана і Марії Віслюцьких, зі села Чистогорб повіт Сянік, Лемківщина, прибула до США 1953 року з братом Іваном Полянським, який народився 3-го січня 1921 року в тому ж селі, а помер 1989 року, жертвує 75,000 дол. на видання трьох томів досекулярної творчості Гарвардського Проєкту в пам'ять брата Івана.

Св.п. Іван Полянський незвичайно свідомо і активно в громадських організаціях людини, а головним чином в Організації Оборони Лемківщини, був сином також активного батька Івана у т.зв. Комаєцькій Республіці, у часі Визвольних Змагань, яка злучилася із Західною Українською Народньою Республікою, борючись перед наступом польських шовіністичних сил

(Закінчення на стор. 6-й)

(Закінчення на стор. 6-й)

УКРАЇНА БАГАТА, АЛЕ ЗАНЕДБАНА. ДОПОМОЖІТЬ ЇЇ СТАТИ НА ВЛАСНІ НОГИ. ПЕРЕШЛІТЬ ВАШУ ДИВІДЕНДУ І ПОЖЕРТВУ НА ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

ДО ПРАГИ ПРИБУВ з офіційною візитом міністер закордонних справ Південно-Африканської Республіки Рольф Фредерік Бота. Чехо-словацьке пресове агентство ЧТК повідомило, що у програмі його візиту є передбачені переговори з міністром закордонних справ Чехо-Словаччини Іржі Дінсбіром і президентом країни Вацлавом Гавелем. Чехо-Словаччина зацікавлена розв'язком торгівлі з ПАР, щоб поправити свою економіку.

Д-р ЄВГЕН ОЛЕНКО
анустрішні хвороби
приймає у Квінсі і виїжджає на виклики додому.
Дентист ОЛЬГА ОЛЕНКО
Профілактика хвороб ясен і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім домовленням.
Адреса у Мангеттені: 105-37 64th Avenue, Forest Hills, N.Y. 11375 (718) 459-0111
Адреса у Квінсі: 630 5th Ave., Room 1803, New York, N.Y. 10020

Наукове Товариство ім. Шевченка в Нью Йорку
запрошує членів і українське громадянство на
ДОПОВІДЬ
ВІДРОДЖЕННЯ ВІЛЬНОЇ НАУКИ В УКРАЇНІ І РОЛЯ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА
яку виголосить
академік Олег Романів
голова НТШ у Львові
яка відбудеться
у суботу, 24-го листопада 1990 р. о год. 5-й веч.
в домі НТШ в Нью Йорку
при 63 Четверта авеню, між 9 і 10 вул.
Після доповіді кав'я і солодке.
Управа НТШ

Товариство Сприяння РУХ-ові за Незалежність України в Чикаго, Ілл.
запрошує до численної участі
з ДЕПУТАТОМ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
юристом
Віктором Бедем (Закарпаття)
в п'ятницю, 23-го листопада 1990 року,
о год. 7-й веч.
в аудиторії собору св. Володимира й Ольги
Гість подасть найновішу інформацію про працю Парламенту України та про ситуацію на Закарпатті.

Управа Товариства Українсько-Американських Професіоналістів і Підприємців Нью Йорку і Нью Джерзі
повідомляє членів і громаду про
ЗУСТРІЧ
з представниками „Зеленого світу“
Юрієм Міщенком та Віталієм Пановом
на тему
„СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОЛОГІЇ“
яка відбудеться
в п'ятницю, 23-го листопада 1990 року
в roten Ramada, East Hanover, N.J.
Коктейл — 7:30 веч. дискусія — 8-ма веч.
Опісля кав'я і солодке. Вступ \$5.00

Кредитова Кооператива „Самопоміч“ в Нью Йорку
СПОНЗОРУЄ
СВЯТОЧНИЙ ОБІД
з нагоди
„ДНЯ ПОДЯКИ“
для СЕНЬОРИВ — ЧЛЕНІВ КРЕДИТИВКИ
в неділю, 25-го листопада 1990 р. о год. 2-й по пол.
в залі Українського Народного Дому
142 Друга авеню, Нью Йорк, Нью Йорк 10003
Зголошення приймає Т-во „Самопоміч“
98 Друга авеню, Нью Йорк, Н. Й. 10003. Тел. (212) 777-1336

Допоможім Любі Часто

Л. Часто

Тому два місяці приїхала до Америки 12-літня дівчинка Люба Часто з родичами з України, котрий потрібна медична допомога в американських шпиталях. Люба шукає порятунку від важкої недуги серця.

Шість років тому Люба перейшла одну операцію, що врятувало їй життя, але тепер потрібна друга і скомплікована операція, котрої не можуть зробити ніде, тільки в Америці.

Родина Часто перебуває в Бостоні й очікує медичних спонзорів з бостонських шпиталів.

Батьки Люби — українські письменники і журналісти, раді б прислужитися українській громаді в Америці своїм професійним досвідом. Але тепер родині

Часто потрібна конечна фінансова допомога. Отже, звертаюся до наших установ, всіх організацій, кредитових і людей доброї волі, як рівнож до Українського Народного Союзу і всіх його відділів і округ: поможім родині Часто і полегшім їм перебування під час лікування їхньої донечки.

У Бостоні відкрито Фонд Допомоги Любі Часто, число konta 662. Просимо надсилати допомогу на адресу: Ukrainian Fraternal Federal Credit Union, P.O. Box 185 West Roxbury Post Office, Boston, Mass. 02132-0185

Володимир Гетьманський секретар 374-го Відділу УН Союзу і голова Окружного Комітету Нової Англії.

Конференція українських кредитових кооперативів Америки

Цьогорічна осіння конференція українських кредитових кооперативів відбулася в Медісоні, Вісконсині, 2, 3 і 4 листопада. В цьому місті знаходиться центральна 15,100 кредитових кооперативів Америки. Українські кредитивки, згуртовані в Центральні Українських Кредитових Кооперативів (ЦУКА), вже вдруге відбули свій з'їзд в цьому осередку, будучи єдиним етнічним з'єднанням, яке провів американських кооперативів вітат у себе із щирою гостинністю.

Голова ЦУКА Володимир Гуналіський, відкриваючи з'їзд, представив голову Центральні Р. Свободу, який теплими словами висловив своє задоволення з присутності українських кооперативів.

Д-р Р. Гайнц, президент Обезпеченого відділу Центральні, професор університету, автор книжок, людини міжнародної слави в своєму фаху, висловив признання українським кредитивкам, свідомий того, які були їх початки і які є їх досягнення сьогодні. Було цікаво довідатися від нього, як живо слідить провід американських кредитивок за розвитком подій у центральній та східній Європі. Тепер наступає там приватизація економічної системи, що допускає відродження кооперативного руху в тих державах. В тих справах він побував у Польщі й Мадярщині, де вже багато праці зроблено в тій цілі. Закликав українські кредитивки зацікавитися питанням відродження кооперативного руху в Україні. Він уважав, що з нашої сторони повинно бути встановлено щось в ролі „Піс Кор“, щоб допомогти в початковій стадії організації кредитивок. Якщо ходять про відносини на внутрішньому ринку, то небувалий ріст сил кредитивок не в смак банкам, які стараються обтяжити кредитивки податками та деякими обмеженнями, що в наслідках було б некорисним для членів кредитивок. Він закликав на місяць впливати на своїх конгресменів і сенаторів, щоб не допустили до ухвалення тих законів.

Пітер Маріон, директор технічних програм при Світовій Раді кредитивок, яка об'єднує 36,526 кредитивок із 77 мільйонами членів та 177 мільйонів дол., вказав, як далеко зайшов розвиток кредитивок за останні 150 літ. Цей феноменальний

Дніпропетровці...

(Закінчення зі стор. 1)

ти подібні групи сприяння для інших областей. Адаже це, може, наша остання нагода здобути волю України. Члени групи сприяння вкладають багато енергії і праці для допомоги Україні. Зокрема Софія Лонишин розповсюдила різдвяних карток на суму 2,400 дол., як також і Марія Цісик, Раїса та Іларіон Хейлики, В. Несенко, Дмитро Корнієнко.

Особливу подяку складало власниці Скоп Травел агенції Марії Гельбіг, яка допомогла перевезти вантаж в Україну швейцарською летунською лінією Свісейр, що безкоштовно перевезла апаратуру в Україну.

Якщо хтось бажає допомогти Дніпропетровській області, просимо вислати пожертви на наше конто у Кредитивці св. Андрія в Бавнд Бручї с. 2913, Ukrainian Support Group for Dni-pro-petrovska oblast, P.O. Box 375, South Bound Brook N.J. 08880.

тєтської кредитивки. Вона додержувалася „пересунення“ влади видавати децизи „згорі“ на ширші кола командної верстви, а також усвідомити собі дійсну місію та ціль існування кредитивок. Радика застановитися над такими поняттями як якість, посвята для праці, задоволення, навчання, краса українська майбутність, почуття відповідальності, пошана громади. Усвідомлення та застосування тих понять у праці веде до кращої обслуги та кращих досягнень.

Оригінальною була сесія, проваджена психологом, яка складалася з кількох рухливих, спільних вправ, в яких брали участь усі присутні, які виявляли доцільність змін встановленої рутини, шукання нових способів спільної праці та потреб довір'я до співпрацівників.

На цьому з'їзді, перший раз був також представник кооперативного Руху України Юренєв. Він характеризував загальне економічне становище України, яке далі залежне від поставок Москви. Але кооперативи регулярно місцеві влади. Вправді намагання деяких кооперативів використати недостатку товарів, підвищуючи надмірно ціни, довело до того, що слово кооператива стало ненависним і народ уважав шкідливим. Все ж таки їх треба організувати і в тому напрямі край очікує допомоги диспорти, не забуваючи про те, що наша кооператива в Америці прийшла з краю. Хай повернуться тепер туди.

Володимир Баран

Прем'єр-міністр...

(Закінчення зі стор. 1)

кулаком, хоч добре бачив, що вона вагітна. Інші громадяни засвідчують, що Григор'єв провокував бійку та нацьковував вірних РПЦ на вірних українських Церков біля собору св. Софії у Києві після приїзду в Україну Патріарха Мстислава.

Третю демонстрацію влаштували на Хрещатику приватні таксіваки, які на короткий час тисячами авто заблокували Хрещатик, вимагаючи додаткових купонів на купівлю бензину і намагалися штурмом взяти приміщення Київської Обласної Ради. За словами В. Чорновола, наведеними в газеті „Известия“ з 13-го листопада, приватні таксіваки заробляли до 800 рублів місячно, а інформували, що нібито заробляють лише 150-160 рублів. Отже купони їм видали з розрахунку на ці 150-160 рублів. Таким чином, приховування справжніх заробітків обернулося проти них самих. В. Чорновіл також пояснив, що купони не ідеальний вихід з складної ситуації, але це є несприятливий крок в бік національної валюти. У Львові хліб та родину і молочні продукти продають без купонів.

На вічну пам'ять В. Гаврилюка

Українська громада в Джерзі Сіті потерпіла важку втрату, коли 6-го жовтня цього року відійшов у вічність наш довголітній друг та відданий громадський і союзовий діяч св. п. В. Гаврилюк, близький багатьом нам у Джерзі Сіті приятель.

Доля звела мене із В. Гаврилюком багато років раніше.

Зустрілись ми з ним вперше як полонені, колишні вояки польської армії в німецькому 4-му Сталю в Магдебурзі, Саксонія. Було це 20-го листопада 1939 року, і від того часу ми майже не розлучалися, бо були в таборі полонених, а після того на праці в Німеччині, і зокрема в Галлендорфі, де Василь познайомився, а тоді одружився з Галиною, вивезеною на працю до Німеччини, українкою з східних областей.

Перебували ми разом до того, як Галина була вивезена до Америки. І знову ж тут, в Америці, доля нас наново звела в нашій українській громаді в Джерзі Сіті. В. Гаврилюк жив всі роки у Джерзі Сіті, був активним членом української громади, зокрема в ОО ЧСУ та в українській католицькій парафії св. Петра і Павла. Він також, як вірний друг своєї дружини Галини, допомагав їй у громадській та союзовій праці, бо Галина була зокрема активною в праці УНС-у, в Окружній Управі та у 170-му відділі, де вона займала різні пости, в тому ж пост секретаря.

Українська громада Джерзі Сіті шанувала покійного численною участю в Панахиді і в похороні, висловлюючи свою вдячність за його працю для громади та за його довголітню дружбу з товаришами долі й не долі в мандриці по світі.

Нехай вільна земля Вашингтона буде йому легкою, а пам'ять про нього вічною!

Микола Шеремета,
секретар 70-го Відділу УНС

ПРЕСОВІ АГЕНТСТВА повідомили з Москви, що захоплювачам літаків не вдалося скерувати літак за кордон. Об'єктом захоплення тим разом став пасажирський літак Аерофлоту ТУ-54, який летів з Ленінграду до Львова. Один з пасажирів, 18-річний Михайл Грачов, передав стюардесі записку з погрозою зрівняти бомбою літак, якщо пілоти не змінять курсу і не приземляться у Швеції. На посадці літак знаходився 143 пасажирів. Пілоти змінили курс і фактично обминули недосвідченого захоплювача та приземлилися на совєтській території в Білорусії. Грачова схопили агенти КГБ і мільйонери на летищі в Мінську. Також ніхто не був поранений з пасажирів.

У світлу пам'ять

Теодора Мирошниченка

кол. старшини Армії УНР,
Батька наших співробітниць
ГАЛИНИ КУЗЬМИ І МИРОСЛАВИ МИРОШНИЧЕНКО
на УКРАЇНСЬКИХ ВОЄННИХ ІНВАЛІДІВ
150 дол. зложили
ПРАЦІВНИКИ В-ва „СВОБОДА“

ПОДЯКА

3 волі Всевишнього, дня 14-го серпня 1990 року
несподівано відійшов від нас наш найдорожчий
СИН, БАТЬКО І БРАТ

СВ. П.

ЄВГЕН ПОПОВИЧ

Щею дорогою висловлюємо нашу сердечну подяку всім, хто так численно взяв участь у похоронах св. п. Євгена. Наша щира подяка о. парохові церкви св. Володимира в Глен Спей, Василеві Штєпелєві, за похоронні відправи, за молитви і прощальні слова. Наша подяка дякові, Богданові Чепелю за його всі похоронні обслуги в час Парастасу і похорону.

Ми щиро дякуємо за прощальні слова над домовиною у похоронному заведенню голові Об'єднання Українців у Глен Спей, Богданові Кандюкові, а товаришеві св. п. Євгена, д-р Андрієві Шульові за слова розради.

Мр. Михайлові Кіндрачукові, який попрацював св. п. Євгена від сусідів під час трини і проф. Михайлові Добосові, близькому приятелю родини, який словом відправив св. п. Євгена в цю так далеку мандрику, наша сердечна подяка.

Ми дякуємо всім громадянам, що так численно взяли участь у цих жалісних і сумних відправах. Зокрема дякуємо о. Матеєві Беркові і о. Василеві Штєпелєві за відправу поминальних Богослужень у 40-й день смерті св. п. Євгена, як також Відділові СУА в Глен Спей і всім громадянам, що в той день підготували поминки.

Громада щиро відгукується на прохання родини, щоб замість квіт на свічку могли скласти пожертву на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиль. Зібрані пожертви в сумі 2,125 дол. родина перешлє з точним списком жертвдаєць до згаданого фонду. Щира за це всім подяка, як також за всі Служби Божі.

Вкінці наша подяка похоронному заведенню Грей-Паркер в Порт Джеріс за зцірвє перевезення похорону. Хай Господь винагородить усіх силами і здоров'ям.

Батьки: ЮСТИНА І ВОЛОДИМИР ПОПОВИЧ
Діти: СТЕПАН І АНДРІЙКО з мамом СОФІЄЮ
Брат: ІОСИФ з родиною
Сестра: РОКСОЛЯНА КИЗИК з мужем АНДРІЄМ

За спеціалістично - лікар, на прізвище - ЛЮБА МЕЛІНІШИН, досконало володіє українською мовою, може виконувати кваліфіковані праці перекладу та викладання змісту з англійської на українську мову: медичних текстів, бізнесової документації, приватних листів, оформлення поздоровлень з приводу різних okazji.
Прошу звертатися щодня (крім неділі) від 5-10-ї веч., писати на адресу:
2908 George Avenue, Parma, Ohio 44134
Tel.: 843-7324

VARSOVIA TRAVEL & SHIPPING
74 East 7th Street, New York, N.Y. 10003
Tel.: (212) 529-3256

ГРОШІ до СССР.
Мінім. \$200 або 2000 рублів (10 рублів за \$1.00)

ХАРЧЕВІ ПАЧКИ до СССР
Шинки, кава, селамі, чай, шоколад та багато інших. Ціна від \$20.50 за 8.5 кг. до \$80

ПАКУНКИ до СССР
Пакунки кораблем 20 ф. \$27
Власні пакунки летунською поштою 20 ф. \$45

КВИТКИ до Москви, Ленінграду
Пльова від лст. 1990 р.

РОСІЯ — зима 1990/91
Москва 7 днів/6 ночей, від 1.199 дол., включно з літаком

\$647 туди і з поворотом через Варшаву
\$716 туди і з поворотом через Амстердам

ЗАПРОШЕННЯ від СССР — \$60

ВПЕРШЕ В ЗСА

Пачки в Україну без обмеження ваги. Немає обмеження на вміст пачки, нема мита в Україні, ціна за 1 фунт \$3.20, значною поштою і багато, багато більше. За інформацією в Нью-Йорку і околиці прошу звертатися до:

Nasz General Consulting USA, Inc.
252 Driggs Ave.
Brooklyn, N.Y. 11222
tel. (718) 389-1172

від понеділка-п'ятниці від год. 2:00-8:00 веч., субота від год. 12:00-7:00 веч. і в неділю від год. 11:00-3:00 по пол.

В інших стейтах контактуватися:
Nasz General Consulting USA, Inc.
244 Delaware Ave.
Buffalo, N.Y. 14202
tel. (716) 856-9717
від четверга-п'ятниці від год. 9:00-4:00 по пол.

MAKAR'S JEWELRY, INC.

Власителі: Родина МАКАР

- 14 кар. золоті тризуби, кульчики і перстені, хрестики, медалі.
- Оригінальні брильянтові перстені і шлюбні обручки.
- Випродаж годинників.
- Мужські та жіночі перстені по знижених цінах.

MAKAR'S JEWELRY & GIFT SHOP
996 Stuyvesant Avenue ■ Union, N.J. 07083 ■ (201) 686-1931

Догідний доїзд з "Parkway" Вечорами відкрито

COSMOS PARCELS EXPRESS Corp.

(Ліцензія В/О „ВНЕШПОСИЛТОРГ“)

Добре відома фірма з 30-ти літнім досвідом, скоро і точно обслуговує своїх численних клієнтів при висилці

ПАКУНКІВ — ПОДАРУНКІВ В СССР

ВІДБОРЕЦЬ НІЧОГО НЕ ПЛАТИТЬ,

ВСІ ПОСИЛКИ ЗАБЕЗПЕЧЕНІ.

Всі наші агенції мають на складі великий вибір високоякісних товарів по дуже приступних цінах.

Інформація та каталоги можна одержати у нашому головному бюро або у всіх наших агенціях.

COSMOS PARCELS EXPRESS Corp.

ВИСИЛАЄМО АВТА: ВОЛГА, ЖИГУЛИ-ЛАДА, МОСКВИЧ, VOLVO і TOYOTA.

425 Madison Avenue, New York, N.Y. 10017
Tel.: (212) 832-7550

50 BOSTON, MA 02127	632 Dorchester Ave	Tel. (617) 268-1303
BUFFALO, N.Y. 14212	701 Fillmore Avenue	Tel. (716) 895-0700
CHICAGO, III 60622	2242 W. Chicago Avenue	Tel. (312) 235-7788
CHICAGO, III 60622	1723 W. Chicago Avenue	Tel. (312) 666-3985
CLEVELAND, OH. 44134	6089 State Road	Tel. (216) 884-1738
FORT WAYNE, IN. 46808	1807 Beineke Road	Tel. (219) 432-5402
HAMTRAMCK, MI. 48212	11415 Jos. Campau Avenue	Tel. (313) 365-6350
HARTFORD, CT. 06106	1839 Park Street	Tel. (203) 232-6600
HERKIMER, N.Y. 13350	RR # 1, Box 765,	
	Mc. Kennan Rd	Tel. (315) 866-3939
INDIANAPOLIS, IN. 46227	3216 St. Jude Drive	Tel. (317) 787-0052
IRVINGTON, N.J. 07111	1082 Springfield Avenue	Tel. (201) 374-6446
LAKEWOOD, N.J. 08701	901 E. County Line	Tel. (201) 363-2251
LOS ANGELES, CA. 90046	7706 Santa Monica Blvd.	Tel. (213) 656-1962
MIAMI BEACH, FL. 33139	1352 Washington Avenue	Tel. (305) 532-7026
MINNEAPOLIS, MN. 55418	2422 Central Avenue NE	Tel. (612) 788-2545
NEWARK, N.J. 07106	698 Sanford Avenue	Tel. (201) 373-8783
NEW YORK, N.Y. 10009	122 First Avenue	Tel. (212) 533-2906
PHILADELPHIA, PA. 19116	10182 Bustleton Avenue	Tel. (215) 969-1150
PITTSBURGH, PA. 15203	1307 E. Carson Street	Tel. (412) 481-2750
ROCHESTER, N.Y. 14621	681-683 Hudson Avenue	Tel. (716) 544-2151
TRENTON, N.J. 08611	703 So. Broad Street	Tel. (609) 393-9455
WATERLIET, N.Y. 12189	1828 3rd Avenue	Tel. (518) 274-5242
WORCESTER, MA. 01607	22 Carlstad Street	Tel. (508) 798-2868
WHEATRIDGE, CO. 80033	4330 Quay Street	Tel. (303) 422-4330

Д-р Олексій Мишанич...

Закінчення зі стор. 4

лено високу оцінку громадськості для гарвардських видань.

Видання сьоми томів, з яких шість вже вийшли у світ, ми розцінюємо як справді творчий подвиг української спільноти поза межами України. Ми знаємо скільки трудов і величезних коштів вкладено. За рік, що проминуло від того часу як ми включилися до цього видання, я хотів би Вам позитивувати, що ми зробили. Що нам треба зробити і які виникають проблеми. Насамперед, ми маємо вже мікрофільми кількох томів готових до видання, як також і готові до видання чергові томи. Зокрема, мікрофільм Шоденника Якова Марковича. Це дуже важливий документ економічного і культурного життя України першої половини 18-го століття, обсягом на

Любов Колєнська
ДЗЕРКАЛА
НОВЕЛІ
Ціна \$13.00 з пересилкою
Мешканцям стейту Нью-Джерсі зобов'язує 7% ставкового податку

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

три томи, приблизно три тисячі рукописних сторінок. Друкованою була десь приблизно третина шоденника, в чотирьох томах, з яких три томи вийшли у скороченому російському перекладі як додаток до „Київської Старовини“, а один том у Львові у серії „Пам'яток давньої української історії“. Увесь Шоденник, мені здається, можна б тепер видати також у трьох томах. Слід подумати хто напише до нього передмову і хто буде перекладати його на сучасну українську мову. Так само є вже у розпорядженні редколегії мікрофільм літострованих подорожніх записок Василя Григоровича-Барського, а теж практично готовий до друку том, що міститиме репродукцію славного козацького літопису Греш'яни. Передмову до нього пише Юрій Луценко, співробітник Інституту літератури.

Далі, ми привезли мікрофільми „Хроніки Леонтия Боболінського“, приблизно 1200 до 1300 сторінок рукопису, який ще не видавався. Він охоплює історію України від найдавніших часів до початку 17 століття. Хроніка Тосодія Сафоновича також готова до видання. Це теж хроніка 17 століття. Її упорядковує і готує до друку член Археологічної комісії з Дніпропетровського Університету

проф. Юрій Мицик.

Ми можемо запропонувати ще видання „Пересопницького Євангелія“, одного з перших перекладів Святого Письма на українську літературну мову. Це чудова рукописна книга, яка була виконана в 16 столітті у Пересопниці, на Волині і до цього часу ніколи не була видана.

Найважливішим питанням для нас є серія перекладів на українську мову. До тепер не вийшов ще жоден український переклад. Поки що у нас є переклад Руського літопису, який виконав проф. Леонід Махновець з Києва. Він був публікований в Києві накладом п'ятдесяти тисяч і моментально розійшовся. На ті речі є у нас величезний попит. Махновець передав копію свого перекладу до диспозиції Гарвардської Бібліотеки. Він пропонує деякі зміни і оформлення перекладу. Цей том літопису ми вважаємо готовим до друку, і Махновець пише до нього передмову, яка буде готова на кінець лютого наступного року.

Далі, готовий у нас переклад літопису Самійла Величка; його зробив відомий письменник Валерій Шевчук. Перший том був опублікований в журналі „Київ“, а тепер його книжкове видання готується у видавничстві „Дніпро“. Заплановано видати його в 1990 або 1991 році, а ми пропонуємо щоб видати його ще крім того в нашій серії. Він перекладаний за тим вже прин-

ципом, що „Літопис Руський“, і в ньому такий же науковий апарат і передмова. Щодо перекладу літопису Греш'яни, якщо ми будемо видавати його найближчим часом, то Юрій Луценко, (який написав передмову до факсимільного видання), береться також за переклад літопису на сучасну українську мову. Також є ще у нас „Густинський Літопис“ величиною 26 аркушів друку, який разом з „Синописом“ дав би порядний фаховий том. Таким чином ми пропонуємо зараз п'ять готових перекладів на українську мову.

Кий і Львів можуть дуже швидко підготувати твори Інокія Галатівського. Співробітники Інституту мовознавства при Академії Наук, Іна Чепіга, могла б підготувати видання і написати передмову до нього. Далі, ми пропонуємо видати Лазаря Барановича у двох томах: поезія польською мовою, а проповіді („Меч духовний“ і „Труби словес проповідних“) українською мовою. Це видання може підготувати й написати до нього передмову Ротислав Радивєвський. Стародруки й рукописи Лазаря Барановича зберігаються в Центральній Науковій Бібліотеці Академії Наук в Києві. Творчість Івана Вишенського перекладена на українську мову Валерієм Шевчуком. Також можна приготувати твори Івана Величківського і Климентія Зіновівського, двох найбільших українських поетів на переломі 17 і 18 століть.

Іхні рукописи є в доброму стані і наші мовознавці могли б ними зайнятися. Отже ми пропонуємо редакційній колегії від десяти до дванадцяти томів — цінних джерел духовності українського народу, історії української культури і історії української літератури. Особливо важливі факсимільні видання бо вони передають текст найточніше, без будь-яких перекручень. Наш обов'язок об'єднати всі сили українського народу в Україні і діаспорі, щоб протягом кількох років завершити цей великий творчий подвиг.

Збагачення...

Закінчення зі стор. 3

Бемка із Гюстону — це 21 графічний твір Павла Ковжуна. Здебільшого — оформлення обкладинок до книжок.

Мистець Андрій Бокотей із Львова подарував музеєві свій виріб із скла — декоративну вазу. Твори Андрія Бокотей експонувались на міжнародних виставках у багатьох містах Європи.

Мистець з України Іван Марчук подарував Музеєві полотно „Мислитель“, 1989 р. Маєстро Михайло Мороз подарував свій пейзаж останніх років. Іванна Ліщинська із Філадельфії — ікону Володимира Пещанського „Христос-учитель“. Панство Анна і Роман Максимовичі закупили для Музею монолітну Р. Романішина „Переосінка цінностей“.

Ісаєвич...

Закінчення зі стор. 4

ратурних пам'яток українського народу і оцінати його реальний внесок в історію світової культури“.

Українське суспільство в діаспорі може гордитися, що воно зрозуміло основну вагу науки для відродження української нації і своєю подивугідною жертвенністю уможливило створення — на одному із заслужено найславніших університетів світу — трьох кафедр українознавства та української наукової інституції. Всесвітнє значення українського гарвардського проекту, що його здійснює УН-

РОЗШУКИ

Родина з села Луги, а також Саша і Надя з Києва шукають

ГРИГОРІЯ КІНЦАКА
сина Яким з села Бондурівка, район Чечельницький, народжений 1910 року. Писати на адресу:

Prof. Phillip Gillette
Old Dominion University
Norfolk, VA 23529-0088

Двоюрідний брат розшукує **ЛОЄВИЧА ВАСИЛЯ ІВАНОВИЧА**.

1924 р. народження та двох його сестер (імена невідомі). Проживали з батьками у Нью-Йорку. Батько, **ЛОЄВИЧ ІВАН ІОСИПОВИЧ**, 1898 р. народження, народився в с. Поприці Дрогобицької обл. Працював у ресторані, чистив вікна. Помер приблизно в 1938 році. Мати родом з м. Бібрка Львівської обл. Зв'язок втрачено в 1938 р. Писати на адресу: **Українська РСР**, Львівська область, Стрийський район, с. Дубіш, вул. Будівельна, 1. **Лосєвич Володимир Михайлович**

ВІДИШЛИ

• ВІД НАС •

МАРІЯ ЛЯМПИКА, член УНС Відд. 5-го ім. св. Миколая в Асторії, Н.Я., померла 12-го березня 1990 року на 71-му році життя. Нар. 21-го січня 1919 року. Членом УНС стала 1982 року. Залишила у спадку мужа Любомира, дочку Віру Лампіку-Гайдову з мужем Іваном. Похорон відбувся 15-го березня 1990 року на цвинтарі св. Андрія в Св.т. Банди Бруку, Н.Дж. Вічна їй Пам'ять!

Маріон Климишин, скар.

СТАНІСЛАВА СВИНАРЕНКО, член УНС Відд. 372-го ім. Івана Франка в Плейнфілді, Н. Дж., померла 22-го вересня 1990 року на 80-му році життя. Нар. 31-го липня 1910 року в Гаврич Руді, Польща. Членом УНС стала 1949 року. Залишила у спадку дочку Анну, зятя Василя, дві онучки: Любу і Оксану з мужем, одну правнучку і сестру в Польщі. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрія в Св.т. Банди Бруку, Н.Дж. Вічна їй Пам'ять!

С. Понішин, скар.

МАРІЯ УКРАЇНЕЦЬ, член УНС Відд. 498-го Т-ва „Дністер“ у Ванкувері, Б.К. померла на 91-му році життя. Нар. 1899 року в Перемишлі, Україна. Членом УНС стала 1929 року. Залишила у спадку три дочки: Ольгу Дікін і Елсі. Похорон відбувся 30-го липня 1990 року на цвинтарі Вікторії Меморіал Парк в Спрі, Б.К.

Вічна їй Пам'ять!

Алекс Карпінський, скар.

СТЕФАН БІЛОУС, член УНС Відд. 211-го на Статен Айленд, Н.Я., помер 29-го вересня 1990 року на 76-му році життя. Нар. 1914 року в Золочеві, Україна. Залишив у спадку брата Ярослава Білоуса. Похорон відбувся 3-го жовтня 1990 року на цвинтарі св. Андрія в Св.т. Банди Бруку, Н.Дж.

Вічна йому Пам'ять!

О. Германюк, скар.

МИХАЙЛО ЗЕДАЙЛО, член УНС Відд. 18-го Т-ва „Промісвіт“ в Спрінг Валлей, Н.Я., помер 14-го жовтня 1990 року на 74-му році життя. Нар. 1916 року в Спрінг Валлей, Н.Я. Членом УНС став 1989 року. Залишив у спадку дружину Анну, дочку Джейн, сина Василя і Тома, братів Стефана і Володимира, четверо онуків та дашу родичів в Америці і на Україні. Похорон відбувся 17-го жовтня 1990 року на цвинтарі св. Антонія в Нью-Йорку, Н.Я.

Вічна йому Пам'ять!

Секретар

ІГУ є доказом, які ясні плоди вже принесли і далі принести наші дати. Про це вже добре знають і на Україні та навіть в пресі надіються на це. Можна швидко дійти до лівийської консерваторії Ю. Ясинівського говорить за всіх свідомих українців, коли в журналі „Культура і життя“ з 14. І. 1990 він пише: „Особливою відзнакою за службу в Україні, як і в Гарвардській бібліотеці, які взяли фінансувати це благородну справу... Без їх активної допомоги ми не мали б таких багатих і ошатних томів цієї серії“.

*) На день 23 червня 1990 появилася вже 9 томів. Ред.

MAKAR COMPANY
26 First Avenue
Tel. (212) 473-3550
New York, N.Y. 10009

МАЄМО БАНДУРИ НА ПРОДАЖ

ПРАЦЯ

ПОШУКУЄМО ЖІНКУ

до опіки дітей шкільного віку та до легкої домашньої праці. Приватна кімната з лазнікою. Телефонувати на число (201) 894-1895 веч.

REAL ESTATE

DELAWARE RIVERFRONT GEM

Exceptional year-round or weekend home. 90 minutes from NYC, 5 miles from Glen Spey. Historic 1820's Canal Lock House, beautifully updated for comfortable living. Beamed living/dining room, large modern kitchen, pine-paneled family room with wet bar, 3 bedrooms, 2 full baths, wrap-around porch with sweeping river views, cement basement, many storage areas, small outbuilding/studio. Set on stone-terraced hillside with seasonal waterfall, secluded from neighbors by surrounding deep woods. Near major highways. Historic quality and well cared-for condition like this is hard to find.

Call evenings:
(212) 673-7025

BUSINESS OPPORTUNITIES

КРАМНИЦЯ „ІСОН“
продає ІКОНИ КОРАЛІ ПАМ'ЯТКОВІ РІЧІ, наприклад: ГОДИННИКИ, ЗОЛОТІ РІЧІ, МАСМО РАДІО, ВІДЕО НА УКРАЇНУ
230 East 14th Street
New York, N.Y. 10003
Tel. (212) 982-3488

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK, ОКОЛИЦЯХ
ЛІУС НАЙГРО — директор Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуговує ЦИПРА і ЧЕСНА. Our Services Are Available Anywhere in New Jersey. Також займаємося похоронами на цвинтарі в Банди Бруку і переїзненнями тіл.

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

HURYN MEMORIALS

ВИРОБЛЯЄМО НА ЗАМОВЛЕННЯ ТА ВМОНТУЄМО НАЙКРАЩОЇ ЯКОСТІ ПАМ'ЯТНИКИ

в околиці Нью-Йорку, включно з цвинтарями: св. Духа в Гамптон-бургу, Н. Я., св. Андрія в Банди Бруку, Н. Дж., Пайн-Біш в Кергонсконі та Глен-Спей, Н. Я. Ми пропонуємо особисті послуги та поради у Вашому домі. За двома адресами представником слід телефонувати:
IWAN HURYN
P.O. Box 121
Hamptonburg, N.Y. 10916
(914) 427-2684
BONDIAN REKSHYNSKYJ
45 East 7th Street
New York, N.Y. 10003
(212) 477-6523